

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY**

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. CYPRIANA KAMILA NORWIDA W
WYSZKOWIE**

Rok szkolny 2023/24

Spis treści

Wstęp.....	2
1. Założenia ogólne	5
Charakterystyka szkoły.....	6
Wartości promowane przez szkołę	6
Mocne i słabe strony szkoły (szanse i zagrożenia)	7
Diagnoza.....	9
Spodziewane efekty działań wychowawczych i profilaktycznych:.....	11
Ewaluacja	11
2. Co chcemy osiągnąć?	13
Misja szkoły	13
Sylwetka Absolwenta I LO.....	13
Cele ogólne i szczegółowe szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego	14
Propozycja treści wychowawczo-profilaktycznych do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy	22
3. Priorytety w roku szkolnym 2023/24	25
Kalendarium roku szkolnego 2023/24.....	31
ANEKSY	34
Aneks nr 1. Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.....	34
Aneks nr 2. Schemat kolejności działań pomocowych.....	39
Aneks nr 3. Samorząd szkolny.....	40
Aneks nr 4. Szkoła w środowisku lokalnym	41
Aneks nr 5. Poprawa frekwencji	43
Aneks nr 6. Zasady wykorzystania zapisu z monitoringu dla realizacji zadań wychowawczo- profilaktycznych szkoły	45
Aneks nr 7. Procedury bezpieczeństwa w szkole.....	46
Inne procedury bezpieczeństwa.....	49
Osoby i instytucje, do których można zgłosić się po wsparcie w sytuacjach wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowawczej.....	75

Wstęp

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej (intelektualnej i emocjonalnej), duchowej oraz społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez profilaktykę rozumianą jako wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia) oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących (cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, zmniejszając ich potencjalnie negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak że może lepiej się z nimi zmagać).¹

Przykładowe czynniki ryzyka:

a) Indywidualne:

- niska samoocena;
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna;
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju, podatność na wpływy;
- duże zapotrzebowanie na stymulację;
- wcześnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne);
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia);
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

b) Rodzinne:

- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka;
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka;
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza);
- przyzwalające postawy rodziców wobec zachowań problemowych dzieci, brak wyciągania z nich konsekwencji.

c) Związane ze szkołą:

- wczesne niepowodzenia w nauce;
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych;
- problemy z zachowaniem w szkole;

d) Związane z rówieśnikami:

¹ Źródło: <https://sosw2.przemysl.com/czynniki-ryzyka-i-czynniki-chroniace/>

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych);
- obserwowane u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych;
- odrzucenie przez rówieśników.

e) Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych;
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym;
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny;
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.²

Z kolei przez **czynniki chroniące** rozumiemy:

a) Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza;
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne;
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne;
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów);
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości;
- optymizm i pogoda ducha;
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

b) Czynniki rodzinne:

- silna więź z rodzicami;
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka;
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych);
- klarowne zasady funkcjonujące w rodzinie, jasne oczekiwania rodziców.

c) Czynniki związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do szkoły;
- pozytywny klimat panujący w szkole i wsparcie nauczycieli;
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy;
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć.

d) Czynniki rówieśnicze: przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

e) Czynniki środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (dostęp do klubów młodzieżowych, klubów sportowych, wspólnot religijnych, wolontariat);

² Źródło jw.

- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej);
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów, księży itp.).

3

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny (dalej: SPW-P) stanowi wraz z programami nauczania integralną część procesu edukacyjnego szkoły. Jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów. Zawiera treści i działania wychowawcze - skierowane do uczniów oraz profilaktyczne- skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Są one spójne ze Statutem Szkoły i Wewnętrzny Systemem Oceniania. SPW-P został skonstruowany na cały czteroletni okres pobytu ucznia w liceum i stanowi wykładnię do konstruowania przez wychowawców klasowych programów wychowawczych.

Podstawowym celem SPW-P jest wspieranie uczniów we wszechstronnym, harmonijnym rozwoju ich osobowości, kształtowanie pozytywnych postaw oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem jest uwzględnienie i zaspokojenie indywidualnych potrzeb uczniów, zarówno tych, którzy wykazują wysoki poziom zainteresowań i zdolności, jak również tych, którzy wymagają w tym zakresie pomocy i wsparcia. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne Państwa.

SPW-P jest realizowany za pomocą różnych form działań indywidualnych i grupowych oraz strategii profilaktycznych przez wszystkich wychowawców klas, nauczycieli, dyrekcję, zespół do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej (psycholog, pedagog, pedagog specjalny) oraz zaproszonych do współpracy rodziców i przedstawicieli różnych instytucji wspomagających a także pracowników niepedagogicznych szkoły. Dokument zawiera też formy profilaktyczne możliwe do realizowania dzięki współpracy z Gminą w ramach Wyszowskich Dni Profilaktyki. Określone treści mogą być przekazywane w różnym czasie podczas wszystkich zajęć edukacyjnych, godzin do dyspozycji wychowawcy, zajęć pozalekcyjnych, wydarzeń, uroczystości oraz spotkań. Uwzględnia szczególnie obserwację pierwszoklasistów, ich adaptację oraz relacje między nimi.

Program jest dokumentem otwartym i może ulegać modyfikacji.

³ Źródło jw.

1. Założenia ogólne

Przy tworzeniu SPW-P opierano się o obowiązujące akty prawa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa 2023/2024
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. po. 1367) – zmiana w zakresie § 13 (dot. modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego)
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 172).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 700).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Statut I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszku.

Charakterystyka szkoły

I Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida to szkoła z ponad 100-letnią tradycją. Liceum zrosło się z historią Wyszkowa oraz jego okolic. Mury szkoły opuściło wielu wspaniałych ludzi: Jerzy Różycki - wybitny matematyk, jeden z trzech kryptologów, którzy złamali szyfr Enigmy, dwóch Honorowych Obywateli Wyszkowa: ks. Henryk Kietliński - pallotyn, kapelan środowisk kombatanckich oraz Eugeniusz Daszkowski - pisarz, były rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie. I Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida to szkoła będąca w grupie najlepszych liceów w Polsce z tytułem „Srebrna Szkoła” według rankingu miesięcznika edukacyjnego "Perspektywy". Szkoła liczy ponad 700 uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Uczniowie naszej szkoły to młodzież ambitna i zdolna. Aby dostać się do „Norwida”, musieli osiągnąć bardzo dobre wyniki na egzaminie ósmoklasisty oraz na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej. Młodzież I LO najczęściej pochodzi z rodzin, w których dużą wagę przywiązuje się do dobrego wykształcenia. Większość uczniów planuje podjąć naukę na studiach wyższych.

I LO zatrudnia niemal 50 nauczycieli. Od roku szkolnego 2022-23 do dyspozycji licealistów i ich rodziców pozostaje dodatkowo zespół specjalistów: psycholog szkolny, pedagog oraz pedagog specjalny, uzupełniający się kompetencjami w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Uczniowie posiadający orzeczenia o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym o specyficznych trudnościach w uczeniu się, np. dysleksja, dysgrafia, dysortografia), o stopniu niepełnosprawności, o potrzebie nauczania indywidualnego w domu, jak również uczniowie zmagający się z chorobami przewlekłymi, korzystają z różnych form dostosowań na lekcjach i egzaminach maturalnych (dostosowanie zasad oceniania, wydłużenie czasu na kartkówkach/sprawdzianach/egzaminie maturalnym, zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjne, indywidualne programy edukacyjno- terapeutyczne, zwolnienie z nauki drugiego języka obcego ...). Nauczyciele mają również możliwość skierować ucznia na badania diagnostyczne do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej (dalej: PP-P). Uczniowie mogą w PP-P korzystać z treningu umiejętności społecznych ART i innych zajęć realizowanych w formie grupowej, a rodzice i wychowawcy wziąć udział w projekcie „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczniowie szkoły, posiadający domy rodzinne poza Wyszkowem, mają możliwość zamieszkania w przyszłolnym internacie, by uniknąć konieczności codziennych dojazdów do szkoły.

Wartości promowane przez szkołę

Wartości promowane przez szkołę wytyczają kierunek oddziaływań wychowawczych. Dzięki nim uczeń otrzymuje spójne środowisko wychowawcze, a nauczyciele współpracują w realizacji wspólnego celu, choć preferują różne metody oddziaływań. Ponadto wyznawane wartości są drogowskazami, na podstawie których podejmujemy decyzje. Normy regulują zachowania w społeczności w sposób, który służy ochronie i promowaniu wartości a działania stanowią praktyczną realizację wartości. Wartości pokazują, co jest szczególnie ważne dla uczniów i rodziców a normy, jak je chronić. Normy i zasady zachowania zawarte są w Statucie Szkoły oraz w Wewnętrznym Systemie Oceniania.

Wartości cenione przez licealistów I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszkowie (na podstawie wyników diagnozy przeprowadzonej na rzecz SPW-P):

- Wartości, dotyczące relacji bliskości z drugim człowiekiem: rodzina, przyjaźń, miłość oraz akceptacja, tolerancja, różnorodność, zrozumienie i szacunek, szczerłość, pozytywne nastawienie, koleżeńska postawa;
- Wykształcenie- dobre studia, wysoki poziom edukacji, praca- sukces zawodowy, dobrobyt, pieniądze, szczęście, spełnianie marzeń oraz rozwój, kreatywność i ciekawość poznawcza (akcentowane zwłaszcza w starszych klasach);
- Zdrowie, bezpieczeństwo, w tym psychiczno- emocjonalne rozumiane jako spokój, brak problemów, stresu, dobre relacje z innymi ludźmi i poczucie sensu życia;
- Wiara, Ojczyzna, prawda, dobro, odpowiedzialność.

Rodzice licealistów cenią następujące wartości:

- Zdrowie i bezpieczeństwo dzieci i rodziny;
- Umiejętność podejmowania mądrych wyborów przez ich dzieci- unikanie zagrożeń, w tym związanych z substancjami psychoaktywnymi czy wynikającymi z poruszania się w przestrzeni cyfrowej;
- Nauka (wykształcenie);
- Praca;
- Uczciwość;
- Prawda.

Nauczyciele liceum premiuja wartości takie jak:

- Uczciwość;
- Prawda;
- Odpowiedzialność;
- Zdrowie;
- Bezpieczeństwo;
- Rodzina;
- Praca;
- Wykształcenie;
- Dobro;
- Szacunek do innych;
- Wiara.

Mocne i słabe strony szkoły (szanse i zagrożenia)

Mocne strony I LO:

- Umacniany przez lata wizerunek szkoły związanej z historią miasta, dbającej o tradycję i wysoki poziom nauczania;

- Wysoko wykwalifikowana kadra nauczycielska, stale podnosząca swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach; zespół specjalistów (psycholog, pedagog, pedagog specjalny), wspierający uczniów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Nauczyciele z uprawnieniami egzaminatorów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, dzięki czemu uczniowie od samego początku mają kontakt z kryteriami oceny, z którymi spotkają się podczas egzaminu maturalnego;
- Wyniki egzaminów maturalnych naszych uczniów zawsze znajdują się w czołówce wyników na terenie Delegatury Kuratorium w Ostrołęce, zdawalność matur na poziomie gwarantującym miejsce w czołówce szkół w powiecie wyszkowskim;
- Uzyskany po raz kolejny tytuł Srebrnej Szkoły w prestiżowym rankingu Perspektyw;
- Absolwenci studiujący na prestiżowych wydziałach uczelni państwowych w kraju i za granicą na kierunkach premiowanych przez pracodawców: umiejętność zaplanowania przez uczniów dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej w zgodzie z predyspozycjami, współpraca z uczelniami wyższymi - wykłady, laboratoria, wizyty studyjne, warsztaty, wyjazdy na warsztaty językowe do Wielkiej Brytanii, wymiana międzynarodowa;
- Certyfikat „Szkoły Przedsiębiorczości” i udział w projektach edukacyjnych, konkursach;
- Prężnie działający samorząd szkolny i wolontariat;
- Kreatywna i chętnie podejmująca wspólnie z nauczycielami różne formy aktywności, inicjatywy, w tym na rzecz drugiego człowieka młodzież;
- Wysoki wskaźnik poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole. Sprzyja mu: klimat szkoły, relacje między uczniami oraz uczniami i nauczycielami, świadomość, że w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa uczniowie mają się do kogo zwrócić- wymieniają wychowawcę, psychologa, pedagoga, nauczyciela;
- Troska o dobrą adaptację pierwszoklasistów, zajęcia integracyjne;
- Wysoki wskaźnik zaufania uczniów w zakresie dzielenia się problemami- do wychowawców, psychologa, pedagoga;
- Troska o uczniów dojeżdżających (jednozmianowość, internat w pobliżu szkoły).

Obszary do rozwoju:

- Niepowodzenia edukacyjne, słabe oceny cząstkowe i semestralne dużej grupy uczniów, zwłaszcza z niektórych przedmiotów (najwięcej z matematyki) oraz niechęć do korzystania z proponowanych przez szkołę form pomocy; ciągła presja tempa pracy i braku czasu: szybciej, więcej, lepiej...;
 - Niska frekwencja niektórych uczniów na lekcjach;
 - Mały lub brak kontaktu rodziców niektórych uczniów z wychowawcą, nauczycielami, bardzo niska frekwencja rodziców na zebraniach ogólnych;
 - Negatywne zjawiska w relacjach: ⁴
- a) Uczeń – uczeń: Niechęć do osób spoza swojej grupy, bycie fałszywym, manipulacja, obgadywanie, pojedyncze przypadki wykluczania i wyśmiewania, ocenianie innych, presja, wyścig szczurów, problemy związane z obecnością w mediach społecznościowych; ⁵
 - b) Uczeń – nauczyciel: uczniowie wskazują na narastający lęk przez przedmiotami sprawiającymi trudność, powodujący unikanie i nierzadko objawy somatyczne, z perspektywy nauczycieli

⁴ Zdiagnozowane przez uczniów w ankiecie, którą wypełniali na potrzeby aktualizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

problemami są: nieprzestrzeganie przez uczniów zasad savoir-vivre: narastające zjawisko niemówienia „dzień dobry”, „dziękuję”, nieprzepuszczania w drzwiach nauczyciela czy pracownika szkoły), unikanie lekcji;

- Wsparcie rodziców w zakresie budowania pozytywnych relacji z dziećmi⁶: zmniejszenie presji na konkretne oceny i porównywania ich z wynikami ze szkoły podstawowej, większe zrozumienie w zakresie ilości materiału do przyswojenia i czasu potrzebnego na naukę, większe zaufanie i wiara w wiarygodność w zakresie problemów psychicznych zgłaszanych przez dzieci.

Diagnoza

Diagnoza problemów i zagrożeń w I LO powstała w oparciu o działania skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli:

- obserwacja, uwagi i spostrzeżenia dyrekcji, wychowawców, nauczycieli, psychologa, pedagoga, dotyczące zachowań uczniów na zajęciach dydaktycznych oraz innych, np. profilaktycznych, pozalekcyjnych, uroczystościach, wycieczkach, przerwach śródlekcyjnych;
- rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami;
- analiza danych w dzienniku elektronicznym, dokumentów (frekwencja, oceny śródroczne, semestralne, końcoworoczne, w tym z zachowania, wnioski z pracy z uczniami korzystającymi z pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, analiza efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, analizy i wnioski z posiedzeń Rady Pedagogicznej, Zespołu ds. Wychowawczo- Profilaktycznych, sprawozdanie z pracy psychologa, pedagoga, doradcy zawodowego, pedagoga specjalnego, samorządu szkolnego, wolontariatu, liczba uczniów biorących udział w konkursach i olimpiadach, projektach, zajęciach w kołach zainteresowań, akcjach charytatywnych, korzystających z różnych form pomocy, itp.);
- ankiety diagnostyczne, badające stopień poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz zagadnienia wychowawczo- profilaktyczne, skierowane do uczniów;
- ankiety, dotyczące ewaluacji szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki skierowane do rodziców uczniów i nauczycieli;
- analiza relacji uczeń- wychowawca, uczeń- nauczyciel, nauczyciel- nauczyciel;
- liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły, obecnych na zebraniach i konsultacjach;
- ocena dbałości o mienie szkolne, najbliższe środowisko.

Zagrożenia, obszary do rozwoju: ⁷

- Niska frekwencja niektórych uczniów na zajęciach, nacisk na zrozumienie przyczyn problemu;
- Psychoedukacja uczniów w zakresie budowania stabilnej i adekwatnej samooceny;
- Psychoedukacja uczniów w zakresie mechanizmu zaburzeń lękowych (strategia unikania wzmaga lęk);

⁶ Jw.

⁷ Na podstawie wyników diagnozy (ankiety) przeprowadzonej na potrzeby aktualizacji SPW-P

- Praca z uczniami nt. technik skutecznego uczenia się, ale również praca nad stosunkiem do nauki i do ocen – nauka określania celów krótko- i długoterminowych, określania priorytetów, racjonalnego podejścia do nauki i ocen, kładzenie nacisku na umiejętności praktyczne i kompetencje przydatne na kolejnych etapach życia, a poprzez to zmniejszenie lęku związanego ze szkołą i podejmowaniem codziennych czynności (np. wykonaniem telefonu, załatwieniem czegoś samodzielnie);
- Niepowodzenia edukacyjne oraz niechęć niektórych uczniów do korzystania z proponowanych przez szkołę form pomocy;
- Profilaktyka uzależnień – młodzież swoją wiedzę na temat substancji psychoaktywnych czerpie głównie z Internetu – należy nadal prowadzić zajęcia specjalistyczne z ekspertami – dla większości uczniów wiarygodna wiedza na temat mechanizmu działania substancji i mechanizmu uzależnienia jest czynnikiem chroniącym przed sięganiem po te substancje; dotyczy również uzależnienia od Internetu i savoir-vivre w mediach społecznościowych;
- Psychoedukacja uczniów w zakresie cyberprzemocy;
- Poprawa frekwencji rodziców na zebraniach ogólnych i zaangażowanie w kontakt indywidualny z wychowawcą.

Należy podejmować jak najwięcej działań wychowawczych i profilaktycznych:

Indywidualnych:

- Wczesne rozeznanie w problemach przez wychowawcę, nauczyciela przedmiotu (współpraca z nauczycielami, psychologiem, pedagogiem, dyrektcją) i szybkie reagowanie ze stopniowaniem oddziaływań;
- Indywidualna rozmowa ucznia z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu;
- Indywidualne rozmowy wychowawcy, nauczyciela przedmiotu z rodzicami a w przypadku braku poprawy- w gronie: uczeń- rodzic- wychowawca (ew. psycholog, pedagog); gdy brak kontaktu z rodzicem- wysyłanie pisma zapraszającego na wspólne spotkanie.

Do liceum uczęszczają uczniowie z problemami zdrowotnymi, rodzinnymi, emocjonalno- psychicznymi, także będący pod opieką psychologów, psychiatrów (niejednokrotnie już przed liceum). Ważna jest tu współpraca, kontakt z uczniami i rodzicami, wymiana informacji. Przy dobrej współpracy uczniowie są monitorowani, otrzymują różnorodną pomoc i wsparcie w różnym zakresie, radzą sobie z nauką i problemami, zdają maturę. Warto to podkreślać od pierwszych spotkań z rodzicami i uczniami oraz uczyć na zgłaszanie wychowawcy problemów natury zdrowotnej- względy bezpieczeństwa. W przypadku niskiej frekwencji zostały opracowane wskazówki pomocnicze (Aneks nr 5). Istotne jest tu wdrażanie kolejnych form oddziaływań.

Grupowych:

- Rokroczne przypominanie uczniom oraz rodzicom o dostępnych w szkole formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zasadach współpracy z psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym;
- Różnorodne inicjatywy (np. sportowe, artystyczne, przedmiotowe, wolontariat, samorząd szkolny, konkursy, projekty) - rodzą więzi, dają satysfakcję, zajmują pozytywnie czas, integrują, wpływają pozytywnie na samoocenę, rozładowują w zdrowy sposób napięcie;
- Warsztaty psychoedukacyjne realizowane w ramach Wyszowskich Dni Profilaktyki – tematyka dostosowana do potrzeb zgłaszanych przez uczniów, odpowiedź na najbardziej palące dla nich

problemy; skupienie się na rozwiązaniach, a nie straszaniu zagrożeniami współczesnego świata;

- Dłuższe wycieczki klasowe, niwelowanie niechęci niektórych uczniów do uczestnictwa w wycieczkach z uwagi na animozje klasowe;
- Poruszanie tematyki związanej z w/w zagrożeniami, w tym dotyczącej podstawowych zasad savoir- vivre, gospodarowania sobą w czasie, radzenia sobie z lękiem i zdrowymi sposobami rozładowywania napięcia, stresu, współpracy i rywalizacją, nauką- pracą jako wartością;
- Przedstawianie (w przypadku pierwszoklasistów) lub przypominanie (w przypadku starszych uczniów) podstawowych norm, zasad obowiązujących w liceum (Statut, WSO, program wychowawczo- profilaktyczny z procedurami bezpieczeństwa) oraz informacji z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej, specjalnych potrzeb edukacyjnych (zakładka „Pedagog”) z akcentem na możliwe formy pomocy i wskazaniem na źródła informacji na stronie internetowej szkoły;
- Wskazane byłoby szybsze inicjowanie rozmów indywidualnych z uczniami, mającymi trudności z danym przedmiotem, rodzicami, zachęcanie uczniów do korzystania z konsultacji indywidualnych z nauczycielem przedmiotu, pomocy koleżeńskiej;
- Należy kontynuować tematykę zagrożeń on-line i substancjami psychoaktywnymi oraz udział licealistów w przedstawieniach Młodzieżowej Akademii Teatralnej Pan Hilary i wyjazdach na wyższe uczelnie;
- Na zebraniach z rodzicami warto informować ich o działaniach, inicjatywach podejmowanych w klasie, szkole. Można uatrakcyjnić je krótką prezentacją przygotowaną przez młodzież;
- Należy pamiętać, iż w realizacji zadań wychowawczo- profilaktycznych szkoły ważne jest równoległe budowanie pogłębionych relacji z wychowankami i rodzicami.

Spodziewane efekty działań wychowawczych i profilaktycznych:

- Szybsze docieranie do uczniów zmagających się z trudnościami;
- Szybsza diagnoza potencjalnych problemów;
- Większe wsparcie uczniów z problemami (zwłaszcza szkolnymi), większa indywidualizacja działań, co przyczyni się do zmniejszania skali lub eliminowania niepowodzeń edukacyjnych i innych zagrożeń;
- Poprawa frekwencji;
- Poprawa relacji w społeczności szkolnej- lepsza współpraca, minimalizowanie niekorzystnych skutków rywalizacji, powszechność stosowania podstawowych zasad savoir- vivre;
- Poprawa dobrostanu psychicznego uczniów;
- Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów, przez co będą lepiej przygotowani do reagowania w trudnych sytuacjach, chronienia siebie i innych, do odpowiedzialnego podejmowania osobistych decyzji.

Ewaluacja

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego dokonuje

powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu, oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z prowadzonej ewaluacji zapoznana zostanie rada pedagogiczna i rada rodziców.

2. Co chcemy osiągnąć?

Misja szkoły

„Bo piękno na to jest, by zachwycało

Do pracy - praca, by się zmartwychwstało”.

Cyprian Kamil Norwid

Sylwetka Absolwenta I LO

Sfera fizyczna

Życie, zdrowie i godność osoby ludzkiej są dla niego wartością najwyższą. Jest świadomy i odpowiedzialny w zakresie zasad bezpieczeństwa oraz współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych, w tym substancjami psychoaktywnymi, dlatego preferuje zachowania bezpieczne dla życia oraz zdrowia własnego i innych osób. Potrafi prawidłowo się odżywiać, korzystać racjonalnie z aktywności fizycznej, stosować zasady profilaktyki i bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej oraz gospodarowania sobą w czasie.

Sfera psychiczna i intelektualna

Wykształcenie, praca, samodoskonalenie, samodzielność i rozwój są dla niego dobrem osobistym i społecznym. Jest gotowy do twórczej i naukowej aktywności oraz zaciekawiony otaczającym światem. Ambitny, kreatywny, dlatego w swoich działaniach przyjmuje postawę poszukiwania, porządkowania i krytycznej analizy oraz wykorzystywania informacji z różnych źródeł. Umie się uczyć. Sprawnie komunikuje się w j. polskim i j. obcych, także występując przed szerszym gronem. Potrafi kreatywnie rozwiązywać problemy z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki.

Sfera emocjonalna

Sytuacje trudne traktuje jako wartość, służącą kształtowaniu charakteru, rozwojowi. Uznaje empatię, zasady asertywności, negocjacji i mediacji w relacjach. Chce korzystać z pomocy innych osób w przypadku nieradzenia sobie (także z emocjami), prosić o pomoc. Zdolny do refleksji nad swoim zachowaniem. Jest wytrwały, cierpliwy w pokonywaniu trudności, problemów, odporny na niepowodzenia. Umie konstruktywnie wyrażać emocje w różnych formach oraz odczytywać uczucia innych i umiejętnie na nie reagować, radzić sobie ze stresem i redukować napięcie w sposób zdrowy.

Sfera społeczna

Ważny jest dla niego szacunek oraz zdrowe relacje z innymi. Dostrzega sens praw, obowiązków, zasad, reguł i norm społecznych. W relacjach z ludźmi przyjmuje postawę akceptacji, szacunku i tolerancji, mimo różnic. Jest uczciwy, otwarty i wrażliwy na niesienie pomocy innym, przeciwny dyskryminacji.

Potrafi porozumiewać się w różnych sytuacjach, stosując formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej, prezentować własne stanowisko z uwzględnieniem doświadczeń i poglądów innych ludzi. Jest odpowiedzialny w wypełnianiu swoich ról społecznych (syna, kolegi, studenta...). Umie wchodzić w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stronom. Potrafi podtrzymywać znaczące, głębsze relacje. Prawidłowo funkcjonuje w zespole, współpracuje oraz integruje się w nowym środowisku, stosując zasady dobrych obyczajów i kultury bycia.

Sfera duchowa

Ceni wartości takie, jak: życie rodzinne, szczęście osobiste, wiara, miłość, nadanie życiu sensu, poczucie własnej wartości, ale też wytwory kultury wyższej- sztuki, muzyki, plastyki oraz dorobek kulturowy narodu polskiego, zawierający się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej i kulturze ludowej. Jego postawa jest otwarta także na kulturę innych narodów Europy, świata. Ma poczucie tożsamości narodowej i przywiązania do historii oraz tradycji Polski. Jest wrażliwy na pamięć i prawdę historyczną oraz przejawy sztuki. Chętnie uczestniczy w różnych jej formach. Posiada umiejętność dążenia do budowania własnego światopoglądu, szczęścia osobistego i nadania sensu swojemu życiu.

Cele ogólne i szczegółowe szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

Celem głównym programu wychowawczo-profilaktycznego jest pomoc rodzicom we wskazywaniu ich dzieciom, jak osiągnąć integralny rozwój i pełnię człowieczeństwa. U podstaw wszystkich działań wychowawczych i profilaktycznych są wartości ogólnospołeczne, etyczne, troska o dobro, zdrowie i bezpieczeństwo, poszanowanie godności ludzkiej, postawę moralną i obywatelską uczniów, chronienie ich przed złem, aby potrafili odróżnić dobro od zła i nie żyli tylko dla siebie, ale też społeczna wrażliwość, otwarcie także na dobro drugiego człowieka, najbliższego środowiska, ojczyzny, świata.

Cele szczegółowe- zadania szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego w zakresie w/w sfer rozwoju:

Zadania wychowawczo- profilaktyczne: strategie (informacyjne, edukacyjne, profilaktyczne) ---> wiedza, umiejętności, zachowania i postawy, wartości	Sposoby realizacji Różne formy oddziaływań indywidualnych i grupowych
<p>Zdrowie we wszystkich sferach rozwoju:</p> <p>Znajomość zasad dbałości o zdrowie własne i innych, tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia oraz wsparcia indywidualnego rozwoju uczniów stosownie do ich potrzeb i możliwości, w tym dla uczniów z problemami zdrowotnymi.</p>	<p>Organizacja zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w szkole, internacie, bibliotece szkolnej, w tym miejsc odpoczynku, zjedzenia ciepłego posiłku (uczniowie dojeżdżający) i uzyskania pomocy (pokój dyrektora, wicedyrektora szkoły, kierownika internatu, psychologa, pedagoga, pielęgniarki, kierownika gospodarczego- monitoring, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w budynku internatu, inne), informowanie pierwszoklasistów i nowoprzyjętych uczniów- bezpośrednie, na tablicy informacyjnej, na stronie szkoły, rokroczne przypominanie uczniom starszych roczników o możliwości uzyskania wsparcia</p>

	<p>Analiza dokumentów składanych do szkoły przy rekrutacji klas pierwszych, zwolnienia lekarskie z wychowania fizycznego- rozmowy z uczniami, rodzicami, kontakt z pielęgniarką szkolną, wymiana informacji dla orientacji w problemach zdrowotnych uczniów.</p> <p>Analiza opinii, orzeczeń uczniów, w tym orzeczeń o niepełnosprawności i kształceniu specjalnym, spotkania zespołów nauczycieli uczących danego ucznia, wychowawców z psychologiem, pedagogiem, konsultacje indywidualne z rodzicami, uczniami, nauczycielami w celu organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych- dostosowania na lekcjach i egzaminach maturalnych</p> <p>Rozpoznawanie niepokojących objawów różnych zaburzeń emocjonalno- psychicznych, chorób, indywidualne spotkania z uczniami i rodzicami, poradnictwo, proponowanie działań pomocowych (osoby, miejsca, diagnoza, praca nad problemem), umieszczenie schematu kolejności działań pomocowych, zadań dla wychowawcy, psychologa i pedagoga w aneksie do szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego</p> <p>Wysyłka cyklicznego newslettera od psychologa z treściami dotyczącymi pielęgnowania szeroko pojmowanego zdrowia psychicznego;</p> <p>Zapewnienie specjalistycznej pomocy uczniom w zaburzeniach emocjonalnych, społecznych, wychowawczych przez m.in. indywidualne poradnictwo pedagogiczne, współpracę z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, pielęgniarką, wychowawcami, instytucjami wspierającymi: Ośrodkiem Pomocy Społecznej, PCPR- em, Sądem, Policją</p> <p>Zapewnienie medycznej opieki (bieżące potrzeby oraz bilanse i badania okresowe pod kątem wad: wzrost, waga, postawa, wzrok)</p> <p>Uczestnictwo w olimpiadach, konkursach, projektach przedmiotowych, sportowych, artystycznych, społecznych, w tym w Olimpiadzie Wiedzy o Zdrowiu jako forma zdrowego spędzania czasu i budowania poczucia własnej wartości.</p>
<p>Rozwijanie umiejętności planowania, wyboru priorytetów, gospodarowania sobą w czasie, uczenia się, wyrażania uczuć i radzenia z negatywnymi emocjami, samobadania</p>	<p>Realizacja programów i zajęć o tematyce zdrowotnej, jak również organizacja warsztatów psychoedukacyjnych (np. w ramach Wyszowskich Dni Profilaktyki, korespondujących z rzeczywistą potrzebą uczniów, diagnozowaną za pomocą ankiet do SPW-P):</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Wybierz życie pierwszy krok” – profilaktyka raka szyjki macicy; • „Zdrowe piersi są OK.” – profilaktyka raka piersi; • „Znamię? Znam je!” – profilaktyka czerniaka; • Krajowy Rejestr Dawców Szpiku • „Kampania Życia Avon” • „Stres pod kontrolą” • Zajęcia integracyjne „Poznanie i adaptacja” • Zajęcia warsztatowe: Nauka... Nauki. Określanie priorytetów, organizacja pracy, techniki efektywnego uczenia. Wpływ stresu na funkcjonowanie. Jak w tym wszystkim zadbać jeszcze o siebie? Elementy self-regulation. • Zajęcia warsztatowe: Podnoszenie poczucia własnej wartości, budowanie stabilnej i adekwatnej

	<p>samooceny, nauka umiejętności regulacji emocji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe: Motywacja jest tym, co pozwala Ci zacząć. Nawyk jest tym, co pomaga Ci wytrwać. Nauka wyznaczania celów, podtrzymywania motywacji do działania. <p>Poruszanie w/w tematyki (tematy wyróżnione na podstawie ankiet do uczniów) na godzinach wychowawczych i na lekcjach oraz tematów, dotyczących godności człowieka, wyznaczania priorytetów, planowania, w tym dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej i poznawania swoich predyspozycji, gospodarowania sobą w czasie, wyrażania uczuć, radzenia sobie z negatywnymi emocjami, uczenia się, zdrowia psychicznego w ramach wymagań szczegółowych edukacji zdrowotnej w podstawie programowej</p> <p>Ankietowanie, np. dotyczące wartości, mocnych stron, stylów uczenia się, trudności szkolnych, ewaluacji szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki, stosunku do alkoholu – test Audit C, narkotyków, dopalaczy</p> <p>Filmy, prezentacje multimedialne</p> <p>Tematy realizowane na godzinach wychowawczych, także w formie burzy mózgów, dyskusji; filmy, prezentacje multimedialne, podczas zajęć warsztatowych o technikach uczenia i strategiach przygotowań do matury.</p> <p>Pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole, internacie, np. koła zainteresowań, biblioteka, siłownia, wycieczki, krajoznawcze, rekreacyjne, turystyczne, w tym rowerowe, rajdy harcerskie, występy artystyczne, projekty</p>
<p>Profilaktyka zagrożeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania, • zapoznanie z konsekwencjami zaburzeń odżywiania (anoreksja, bulimia, wyniszczające diety), • zapoznanie z konsekwencjami używania substancji psychoaktywnych • zapoznanie z rolą aktywności fizycznej • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie: utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmiana zachowań ryzykownych na prozdrowotne 	<p>Spotkania z dietetykiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną</p> <p>Zapewnienie zdrowego żywienia, w tym ciepłych posiłków w sklepiku szkolnym, stołówce internatu, warunków do aktywności fizycznej także po lekcjach</p> <p>Obiady lub całodzienne wyżywienie dla uczniów sfinansowane przez OPS</p> <p>Wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o zagrożeniach (skutki we wszystkich sferach rozwoju), mechanizmach powstawania uzależnień i możliwościach szukania pomocy w zakresie substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotyna) oraz komputera, Internetu i telefonu komórkowego- gry, funkcjonowanie na portalach społecznościowych, przeciążenie zbędnymi informacjami</p> <p>Wsparcie specjalistyczne, w tym dotyczące zaburzeń odżywiania, komunikacji, eksperymentowania z używkami- indywidualne spotkania z uczniami i rodzicami, poradnictwo, motywowanie do pracy nad sobą, wskazywanie specjalistycznej pomocy (osoby, miejsca), pilotowanie problemów, współpraca z wychowawcami i specjalistami z instytucji pomocowych, działania interwencyjne zgodnie z procedurami, kontrakty</p> <p>Organizacja Pikniku Sportowo-Rekreacyjnego</p> <p>Organizacja turnieju sportowego w ramach szkolnych działań podczas finału WOŚP</p>

	<p>SKSy z piłki siatkowej i koszykówki oraz szkolne eliminacje do zawodów powiatowych, zgodnie z kalendarzem powiatowych Igrzysk sportowych młodzieży szkolnej.</p> <p>Grupa cheerleaderek</p> <p>Grupa piłkarek nożnych</p> <p>Zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową</p> <p>Zajęcia rekreacyjne: piłka nożna, siłownia, tenis stołowy, zajęcia na siłowni plenerowej w parku szkolnym i wyposażonej siłowni szkolnej, gdzie odbywają się treningi uzupełniające siatkarzy, koszykarzy i cheerleaderek jak również dla młodzieży z internatu</p> <p>Obserwacja na bieżąco- informowanie rodziców o niepokojących sygnałach, widocznej zmianie w zachowaniu dziecka czy zauważalnej poprawie jako efekcie pracy nad problemem, podkreślanie roli zaangażowania rodziców; współpraca: rodzice-wychowawca- pedagog- nauczyciele</p>
<p>Relacje- kształtowanie pozytywnych postaw społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami, wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny, środowiska lokalnego i kraju. • Kształtowanie właściwych zachowań i postaw: akceptacji, tolerancji, integracji, współpracy, odpowiedzialności, otwartości na drugiego człowieka- chęci niesienia pomocy innym oraz umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, odnajdywania się w pełnionych rolach • Przestrzeganie obowiązujących norm i reguł • Dbłość o język i kulturę słowa, dobry klimat w szkole • Rozwijanie umiejętności informatycznych z wykorzystaniem programowania przy realizacji różnych inicjatyw oraz doskonalenie umiejętności komunikacji w językach obcych • Dostrzeganie korzyści ze wspólnego rozwiązywania problemów i kształcenie umiejętności rozwiązywania konfliktów 	<p>Uświadamianie uczniom, co robić, do kogo się zwrócić po pomoc w sytuacji krzywdzenia</p> <p>Zapoznanie uczniów z prawami dziecka (międzynarodowe dokumenty) i ucznia</p> <p>Egzekwowanie zasad, wynikających ze Statutu Szkoły i WSO- uczniowie znają swoje prawa, ale i obowiązki</p> <p>Wyjaśnianie zależności wyników nauczania od frekwencji na lekcjach</p> <p>Systematyczna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji.</p> <p>Poruszanie tematów na godzinach wychowawczych: ABC dobrego wychowania- zasady zachowania się w różnych sytuacjach, Nie czyń drugiemu, co Tobie nie miłe” - czym jest godność każdego z nas?</p> <p>Uświadamianie roli integracji, relacji w klasie- badania metodą ankiety</p> <p>Wprowadzenie pojęcia samorządności- rola, prawa i obowiązki samorządu szkolnego, klasowego</p> <p>Podjęcie rozmów indywidualnych i innych działań, służących pokonywaniu trudności i rozwiązywaniu problemów związanych z relacjami z innymi ludźmi.</p> <p><u>Przyjmowanie postawy akceptacji, tolerancji</u></p> <p>Akceptacja i poszanowanie wobec osób w klasie z różnymi problemami zdrowotnymi- niepełnosprawnościami czy zaburzeniami, np. w komunikacji językowej, odżywiania, ale też obcokrajowców, osób o odmiennych poglądach, opiniach czy wyznaniach- pomoc im w różnych sytuacjach, np. w nauce, podczas wycieczek, ewakuacji</p> <p>Godziny wychowawcze (burza mózgów, dyskusja, film, scenariusze zajęć</p> <p><u>Wiedza i solidarność z osobami z niepełnosprawnościami:</u></p>

- Współpraca z PSOUU koło w Wyszkuwie (PŚDS typu B w Wyszkuwie)
- Udział w cyklicznych tematycznych imprezach organizowanych przez Gminę.

Przyjmowanie postawy integracji

- Zajęcia integracyjne w klasach pierwszych „Poznanie i adaptacja”
- Ogniska, biwaki, wycieczki, wyjścia, apele, inicjatywy klas
- Wszystkie zajęcia na godzinach wychowawczych, w tym w kole z zakresu umiejętności interpersonalnych

Przyjmowanie postawy współpracy- wiezi

- realizacja przedsięwzięć klasowych, szkolnych, o szerszym zasięgu, debaty Oxfordzkie, koła zainteresowań
- promocja szkoły: Targi Edukacyjne dla kandydatów do szkół średnich, Dzień Otwarty w „Norwidzie” dla nich Konkurs Języka Angielskiego, Festiwal Nauki w Wyszkuwie, wycieczka językowa do Anglii, itp.)
- ślubowanie klas pierwszych, Licealia, Przegląd Piosenki Opozycyjnej „Bardowie Wolności i Solidarności”, Dzień Teatru, Dzień Matematyki, Matematyczno- Informatyczny Konkurs im. J. Różyckiego dla uczniów z całego powiatu
- Samorząd Szkolny (wydawanie gazetki szkolnej, organizacja prawyborów, Licealiów, DEN, radiowęzła, działań na rzecz innych
- apele z okazji różnych świąt
- występy, np. reprezentujące szkołę (Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastoralek, Przegląd piosenki Religijnej i Legionowej...)
- podczas wszystkich zajęć, dotyczących umiejętności interpersonalnych
- organizacja Studniówki
- Wigilie klasowe i inne przedsięwzięcia klas
- drużynowe rozgrywki sportowe na szczeblu powiatowym, I Ligi czy w ramach SKS
- w ramach wolontariatu (np. OPS- bal karnawałowy dla dzieci ze świetlic terapeutycznych, WOŚP, Szlachetna Paczka, Bal Bezalkoholowy)

Komunikacja interpersonalna

- dyskusje na godzinach wychowawczych
- zajęcia warsztatowe z komunikacji
- podczas wszelkich prac w grupach, parach, np. zajęć integracyjnych
- w ramach grup na Facebooku
- doskonalenie umiejętności dyskusowania na godz. wychowawczych

Nieuleganie presji innych, zajmowanie stanowiska, mówienie „nie” - asertywność

- zajęcia warsztatowe z asertywności
- dyskusja, burza mózgów na godzinach wychowawczych
- reagowanie podczas sytuacji nieplanowanych w klasie

Pełnienie ról

- Zajęcia pokazujące, w jakie role wchodzą

	<p>uczniowie z klasy: Role grupowe w ujęciu Mereditha Belbina</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponowanie uczniom udziału w treningu umiejętności społecznych ART w PP-P <p><u>Postawa odpowiedzialności</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie norm i reguł zawartych w statucie szkoły i uwzględnianie ich przy wystawianiu ocen z zachowania • rozliczanie z powierzonych zadań • temat poruszany podczas rozmów indywidualnych oraz na godzinach wychowawczych, dyskusje • obserwacja wychowanków w różnych sytuacjach • refleksja podczas programów profilaktycznych (test Audit C, ankieta o bezpieczeństwie, itp.) • zajęcia, dotyczące podejmowania decyzji (konstruktywne w sytuacjach trudnych) <p><u>Wolontariat (według planu) i inne działania na rzecz drugiego człowieka, np.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Możliwość dołączenia do Szkolnego Koła Wolontariatu; • wolontariat stały, np. w Ośrodku Pomocy Społecznej • wolontariat akcyjny, np. akcja „Szlachetna Paczka” • DKSM- Bank Dawców Szpiku • WOŚP • Udział w imprezach tematycznych proponowanych i organizowanych cyklicznie przez Gminę
<p>Profilaktyka zagrożeń</p> <p>Zapobieganie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nietolerancji • dyskryminacji • odrzuceniu • alienacji • agresji • przemocy psychicznej (umiejętność rozróżniania) • cyberprzemocy • konfliktom 	<p>Czuwanie nad respektowaniem przez uczniów zbioru zasad obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą, rozmowy indywidualne</p> <p>Stała współpraca nauczycieli w zakresie zaobserwowanych pozytywnych oraz negatywnych zachowań uczniów – wymiana spostrzeżeń, spotkania, konsultacje, reagowanie na niepożądane zachowania</p> <p>Uczestnictwo uczniów w zajęciach, służących zapobieganiu i eliminowaniu niepożądanych zachowań w relacjach z innymi, takich, jak: zachowania dyskryminacyjne, wywieranie presji, odrzucenie przez grupę czy alienowanie się- problemy w komunikacji, zachowania ryzykowne, agresja, przemoc psychiczna, cyberprzemoc</p> <p>Wszystkie zajęcia interpersonalne w kole (integracyjne, dotyczące komunikacji, asertywności, odpowiedzialnych wyborów, stresu i wyrażania emocji, podejmowania decyzji, pełnienia ról, sytuacji trudnych)</p> <p>Tematy poruszane na godzinach wychowawczych według potrzeb</p> <p>Trening umiejętności społecznych ART w PP-P</p>
<p>Kultura- wartości, normy, wzory zachowań</p> <p>Refleksje o różnych wartościach- człowiek, uczciwość, prawda, nauka praca jako wartość</p> <p>Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej:</p>	<p>Pytania o wartości podczas godzin wychowawczych, zajęć integracyjnych, profilaktycznych, programów profilaktycznych</p> <p>Ankiety podczas ewaluacji szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki, ankiety i świadectwa osób na</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pokazywanie dorobku narodowego i pielęgnowanie polskiej tradycji jako wartości, uwrażliwianie na sztukę jako wartość, czerpanie wzorów z postaci, bohaterów narodowych, patrona szkoły • dostrzeganie piękna przyrody • poszanowanie innych kultur i doskonalenie umiejętności postępowania się j. obcymi, rozwiązywania problemów, wynikających z wielokulturowości <p>Normy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie samoświadomości wartości, norm, praw i obowiązków • zapobieganie zaspokajaniu swoich potrzeb w sposób niezgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami 	<p>warsztatach i innych przedsięwzięciach zawodowców (nauka, praca jako wartość)</p> <p>Filmy, np. „Wszystko o człowieku”</p> <p>Wyjazdy do Filharmonii Narodowej na koncerty muzyki poważnej, na sztuki do teatrów, do Muzeum Narodowego, M. Powstania Warszawskiego, M. Katyńskiego, M. Literatury, M. Historii Żydów Polskich, Centrum Nauki Kopernik, Centrum Sztuki Współczesnej- interpretacje dzieł sztuki, lekcje w kinie, lekcje biblioteczne</p> <p>Wycieczki, filmy, konkursy historyczne, Młodzieżowa Akademia Teatralna „Pan Hilary”</p> <p>Konkursy recytatorskie twórczości Norwida (konkurs w szkole pod patronatem Starosty, konkurs w Dąbrówce, Warszawie) Akcentowanie polskich świąt i zwyczajów (śpiewanie kołęd, dzielenie się opłatkiem, śpiewanie patriotyczne): rocznice pamięci narodowej- wybuch II wojny światowej, Narodowe Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Żołnierzy Wyklętych- dyskusje, referaty, prezentacje na godzinach wychowawczych, udział uczniów w uroczystościach szkolnych oraz miejskich Miejsca pamięci narodowej w Wyszku i okolicy- wycieczka na Fidest, pod pomnik pomordowanych w 1920r. na cmentarzu, pod pomnik żołnierzy AK, udział miejscowej ludności w odzyskaniu niepodległości Żydzi Wyszokowscy- wycieczka pod pomnik mauzoleum im. Mordechaja Anielewicza na Kirkucie</p> <p>Tematy poruszane przez wychowawców klas na godzinach wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z historią i tradycjami szkoły, regionu, etapami jej rozwoju oraz sylwetkami osób zasłużonych- wykorzystanie materiałów ze 100-lecia do wypożyczenia w archiwum szkoły, filmów, strony internetowej szkoły; Absolwenci i Przyjaciele „Norwida” • Sylwetka patrona szkoły- C. K. Norwid i jego związki z naszą ziemią. <p>Zapoznanie z historią symboli narodowych: godło, flaga, hymn</p> <p>Wycieczki krajoznawcze, przedmiotowe, zajęcia w Nadleśnictwie Wyszoków, filmy przyrodnicze, Akcja Sprzątanie Świata, itp.</p> <p>Wycieczka do Anglii, wizyta studentów z innych krajów w „Norwidzie”</p> <p><u>Działania wychowawców klas:</u></p> <p>Na godzinach wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie (przypomnienie) z prawami i obowiązkami ucznia w oparciu o Statut Szkoły, z Wewnętrznym Systemem Oceniania, szkolnym programem i klasowym planem wychowawczo-profilaktycznym • zapoznanie z regulaminem wycieczek, wyjść na różne spotkania, przedsięwzięcia i konsekwencjami jego łamania, omawianie zachowania uczniów • omawianie bieżących spraw klasy, ocena zachowań uczniów (nagrody, wyróżnienia, upomnienia i kary, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji) • omawianie semestralnych wyników nauczania i zachowania (zasady w oparciu o statut szkoły,
--	---

	<p>plusy i minusy uwzględniane przy wystawianiu ocen z zachowania, udział w różnych inicjatywach i przedsięwzięciach, samoocena uczniów-propozycje ocen)</p> <p>Poza godzinami wychowawczymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obserwacja wychowanków w różnych sytuacjach • reagowanie na zachowania i postawy godne pochwały oraz niezgodne z obowiązującymi normami • rozmowy indywidualne
<p>Profilaktyka zagrożeń - rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych, życiowych problemów, zagrożeń</p>	<p>Dostosowanie warunków nauczania dla uczniów, będących w trudnej sytuacji zdrowotnej w ramach specjalnych potrzeb edukacyjnych, np. wszystkie zajęcia klasy na parterze, gdy uczeń ma problem z chodzeniem, wsparcie psychiczne i poradnictwo</p> <p>„Bezpieczny wypoczynek” podczas ferii zimowych, wakacji-pogadanki na godzinach wychowawczych</p> <p>Zajęcia praktyczne z pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach przedmiotu edukacji dla bezpieczeństwa</p> <p>Ograniczanie czynników ryzyka - programy profilaktyczne, spotkania, np. z policją: „Zagrożenia a odpowiedzialność prawna uczniów nieletnich i pełnoletnich”</p> <p>Systematyczna analiza frekwencji, obserwacja zachowania uczniów (kontrakty, gdy inne formy nie przyniosły poprawy)</p> <p>Przeciwdziałanie trudnościom szkolnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w problemach • formy dostosowań dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • badanie pełnienia ról w klasie • wyciąganie konsekwencji regulaminowych na wypadek konieczności interwencji

Ponadto:

- Tematy realizowane przez wychowawców na godzinach wychowawczych;
- Treści wychowawczo- profilaktyczne zaakcentowane w podstawie programowej przedmiotów, realizowane przez nauczycieli (wychowanie fizyczne, edukacja dla bezpieczeństwa, historia, j. polski, informatyka.);
- Wewnętrzny system doradztwa zawodowego – doradztwo zawodowe w ramowych planach nauczania (10h rozłożone na cztery lata pobytu w liceum);
- Działania profilaktyczne skierowane do rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne w ramach współpracy z Gminą przy Wyszowskich Dniach Profilaktyki;
- Działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli, w tym proponowane przez PP-P, które mogą być realizowane nie tylko w PP-P (grupy pomocowe), ale i w szkole (rady pedagogiczne, spotkania zespołów wychowawczych).

Propozycja treści wychowawczo-profilaktycznych do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy

OBSZAR	ZADANIA DO REALIZACJI			
	KLASA I	KLASA II	KLASA III	KLASA IV
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres;</p> <p>Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych - zasady komunikacji bez przemocy);</p> <p>Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju;</p> <p>Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego sposobu uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.</p> <p>Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożenia zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie przez aktywność fizyczną. Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia wpływu na własne życie.</p> <p>Doskonalenie umiejętności asertywności w relacjach z innymi. Kształtowanie umiejętności organizowania sobie zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.</p> <p>Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania się do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych.</p> <p>Praca nad procesem samoakceptacji.</p>	<p>Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem, a planowaną w przyszłości pracą.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.</p> <p>Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.</p> <p>Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.</p> <p>Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.</p> <p>Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia.</p> <p>Rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez podejmowanie i urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p>
	ZADANIA DO REALIZACJI			

OBSZAR				
	KLASA I	KLASA II	KLASA III	KLASA IV
Relacje – tworzenie postaw społecznych	<p>Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.</p> <p>Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.).</p> <p>Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.</p> <p>Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne.</p> <p>Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa).</p>	<p>Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.</p> <p>Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki.</p> <p>Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji.</p> <p>Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.</p> <p>Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.</p>	<p>Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych.</p> <p>Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.</p>
	KLASA I	KLASA II	KLASA III	KLASA IV
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<p>Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły (samorząd uczniowski, klub sportowy itp.).</p> <p>Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.</p> <p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p>	<p>Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.</p>	<p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli.</p> <p>Wyrażanie własnego zdania na temat</p>

	<p>Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.</p> <p>Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym.</p> <p>Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.</p> <p>Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb emocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.</p> <p>Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.</p>	<p>różnych problemów oraz uzasadnianie go.</p> <p>Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania i krytycznej analizy informacji.</p> <p>Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy.</p> <p>Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpieniach publicznych.</p>
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<p>KLASA I</p>	<p>KLASA II</p>	<p>KLASA III</p>	<p>KLASA IV</p>
	<p>Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).</p> <p>Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.</p> <p>Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.</p> <p>Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas</p>	<p>Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych, życiowych problemów.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).</p> <p>Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności</p>	<p>Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji.</p> <p>Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.</p> <p>Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.</p> <p>Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.</p> <p>Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.</p>

	korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych.		
--	---	--	--	--

3. Priorytety w roku szkolnym 2023/24

Kierunki polityki oświatowej na rok szkolny 2023/24 realizowane w I LO:

1. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
2. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
4. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
5. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
6. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.

Wnioski i rekomendacje na podstawie ankiety przeprowadzonej na potrzeby aktualizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego:

- Zapoznanie wychowawców z wynikami ankiety. W odpowiedziach uczniów swoje odzwierciedlenie znalazły głośnie w minionym roku szkolnym konflikty klasowe. Warto ukierunkować wychowawców na pomoc uczniom w porozumieniu się na poziomie pomagającym funkcjonować na co dzień w zespole klasowym. Praca nad przełamaniem wzajemnej niechęci, wpajanie zasad szacunku mimo osobistych animozji;
- 1/3 uczniów biorących udział w ankiecie zadeklarowała, że borykała się w minionym roku szkolnym z trudnościami natury psychicznej. Najczęściej padające odpowiedzi w zakresie doświadczanych przez uczniów trudności to: motywacja do nauki, przygnębienie psychiczne, trudności z przedmiotem, negatywne emocje, trudności z koncentracją. Należy regularnie przypominać o dostępnych formach pomocy, zarówno w szkole, jak i na zewnątrz;

- 21,6% uczniów biorących udział w ankiecie zadeklarowała, że korzystała w minionym roku szkolnym ze wsparcia psychologa lub psychiatry. Wśród problemów padły: stany lękowe; problemy z nauką; problemy z pewnością siebie; depresję; stosunek do ocen; relacje rówieśnicze; zachowania autoagresywne; stres związany z przeprowadzką do Wyszkowa; lęk przed lekcjami i wynikające z niego objawy somatyczne; sprawy rodzinne; stres; lęk społeczny; nadmierne analizowanie. Należy regularnie przypominać o dostępnych w szkole formach pomocy – korzystanie ze wsparcia w szkole nie wyklucza pracy ze specjalistami zewnętrznymi, a może mieć efekt addytywny;
- Zgodnie z odpowiedziami uczniów, w znaczącej większości przypadków to wychowawca jest dla nich pierwszym kontaktem w kryzysowej sytuacji w szkole – rola wychowawcy w szkole jest bardzo ważna i warto wykorzystywać ten potencjał, choćby poprzez odpowiednie ukierunkowanie tematów w trakcie godzin wychowawczych, uwzględniające wyniki ankiety (np. największe trudności uczniów) – w przygotowaniu godzin wychowawczych może wspierać psycholog, pedagog, pedagog specjalny;
- Niepokoi duża grupa uczniów, którzy celowo opuszczają lekcje i jest to ich stała strategia działania (unikanie) – warto wyłapywać takich uczniów i kierować do psychologa szkolnego, by poznać źródło problemu – unikanie przychodzenia do szkoły zwykle jest efektem innego problemu, należy go poznać. Wśród podanych przez uczniów przyczyn unikania przychodzenia do szkoły znalazły się: lęk przed lekcją; lęk przed nauczycielem; problem z nadążaniem za materiałem; brak motywacji; przygnębienie; unikanie zostania zapytany; brak chęci spędzania czasu z osobami z klasy; problemy z dojazdem (autobusy, komunikacja), niedogodności komunikacyjne; duża ilość sprawdzianów; zmęczenie; stres; przemęczenie; chęć nadrobienia innych, bardziej istotnych lekcji; niechęć; słabe samopoczucie; lęk;
- Wśród odpowiedzi osób, które dostrzegają problemy w relacjach z rodzicami, pojawiają się: brak zrozumienia; brak czasu; presja na konkretne oceny; niezrozumienie ilości materiału do przyswojenia i czasu koniecznego na naukę; brak wiary w problemy psychiczne uczniów; zbyt wysokie wymagania; zainteresowanie wyłącznie ocenami; brak akceptacji; brak zrozumienia dla ocen gorszych niż w szkole podstawowej; brak zaufania; brak wsparcia. Konieczna współpraca z rodzicami – pokazywanie im metod na polepszenie komunikacji z dziećmi, rozmów nie tylko na temat szkoły i ocen;
- Spośród gotowych propozycji zajęć profilaktycznych uczniowie najczęściej wybierali tematy: motywacja (53%), samoocena (48,3%), techniki uczenia się (45,3%). Tuż za podium znalazły się: pokonywanie lęku społecznego oraz pokonywanie fobii szkolnej. Nisko w zestawieniu znajdują się zajęcia dotyczące profilaktyki uzależnień oraz cyberprzemocy. W odpowiedziach otwartych padały propozycje: zajęcia uczące umiejętności przydatnych w życiu, nauka czynności pomocnych w życiu, prowadzenie biznesu, integracja klasy, edukacja seksualna;
- Większość uczniów (70%) nie deklaruje przykrych doświadczeń związanych z nauką w szkole. Spośród uczniów, którzy takie doświadczenia mają, najczęściej wskazań zyskały: obrażanie, wyśmiewanie i ubliżanie. Uczniów stresują odpowiedzi przy tablicy, strach przed pomyleniem się, strach przed możliwością bycia zapytany. Praca z uczniami nt. technik skutecznego

uczenia się, ale również praca nad stosunkiem do nauki i do ocen – nauka określania celów krótko- i długoterminowych, określania priorytetów, racjonalnego podejścia do nauki i ocen, kładzenie nacisku na umiejętności praktyczne i kompetencje przydatne na kolejnych etapach, a poprzez to zmniejszenie lęku związanego ze szkołą i podejmowaniem codziennych czynności (np. wykonaniem telefonu, załatwieniem czegoś samodzielnie);

- Profilaktyka uzależnień – młodzież swoją wiedzę na temat substancji psychoaktywnych czerpie głównie z Internetu – należy nadal prowadzić zajęcia specjalistyczne z ekspertami – dla większości uczniów wiarygodna wiedza na temat mechanizmu działania substancji i mechanizmu uzależnienia jest czynnikiem chroniącym przed sięganiem po te substancje; dotyczy również uzależnienia od Internetu.

Priorytety w roku szkolnym 2023/24 z uwzględnieniem poszczególnych poziomów klas:

Klasy pierwsze

- Zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole normami (prawa i obowiązki- konsekwentne egzekwowanie od początku), procedurami bezpieczeństwa, dokumentami i źródłami informacji na ten temat, patronem i tradycją szkołą oraz historią symboli narodowych. Podkreślenie znaczenia podstawowych zasad savoir- vivre;
- Rozpoznanie potrzeb pierwszoklasistów- mocnych i słabych stron, problemów- szybka organizacja pomocy, indywidualizacja działań, wyłonienie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- Pomoc w adaptacji i stworzenie warunków do integracji w zespole klasowym, środowisku pierwszoklasistów oraz liceum, akcentowanie „zdrowego” podejścia do wyników nauczania i oceny słuszności wyboru klasy;
- Poznawanie rodziców i wypracowywanie z nimi warunków współpracy.

Psycholog: Wysłanie do uczniów i ich rodziców za pośrednictwem Dziennika elektronicznego zasad współpracy z psychologiem szkolnym. Zorganizowanie wejść do każdej klasy pierwszej na godzinach wychowawczych. Wspieranie wychowawców w przygotowywaniu zajęć na godziny wychowawcze, w razie potrzeby – prowadzenie lekcji. Indywidualne konsultacje z potrzebującymi uczniami i ich rodzicami. Koordynowanie działań dla klas pierwszych w ramach gminnych Wyszowskich Dni Profilaktyki. Cykliczna wysyłka newslettera z treściami dot. dobrostanu psychicznego.

Pedagog: Zajęcia integracyjne „Poznanie i adaptacja”, zajęcia dotyczące technik pomocnych w uczeniu się, spotkanie z przedstawicielami policji: „Zagrożenia a odpowiedzialność prawna nieletnich”. Bieżące wsparcie dla uczniów z problemami dydaktycznymi, organizacja dodatkowych zajęć (np. dydaktyczno-wyrównawczych, jeśli jest taka potrzeba), pomoc w zakresie trudności edukacyjnych, monitorowanie frekwencji. Konsultacje indywidualne dla pierwszoklasistów chcących zmienić klasę.

Pedagog specjalny: Wsparcie dla uczniów i rodziców uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego bądź o stopniu niepełnosprawności, organizacja zajęć rewalidacyjnych.

Klasy drugie

- Przypominanie obowiązujących w szkole norm;

- Monitorowanie uczniów ze zdiagnozowanymi problemami– proponowanie im różnych form pomocy adekwatnych do potrzeb, przydatne mogą być spotkania w gronie: uczeń- rodzic- wychowawca;
- Frekwencja- konsekwentnie analizowana, kontakt z rodzicami, indywidualizacja i stopniowanie oddziaływań, ew. kontrakt, gdy brak kontaktu z rodzicem- wysłanie pisma (wskazówki pomocnicze Aneks nr 5);
- Przypominanie uczniom możliwych form pomocy (zakładka „Pedagog” na stronie internetowej szkoły); w przypadku trudności szkolnych ucznia, będącego pod opieką psychiatry, należy niezwłocznie zaproponować mu zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze; może też mieć wydłużenie czasu na pracach klasowych, bo na egzaminach maturalnych ma wydłużony czas pracy;
- Rywalizacja i współpraca: włączanie uczniów w różne inicjatywy, przedsięwzięcia i projekty, koła zainteresowań, wolontariat, akcentowanie negatywnych skutków „niezdrowej” rywalizacji;
- Postawy asertywne a wpływy rówieśnicze, wartości: uświadamianie młodzieży zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych- zagrożeń on- line i substancjami psychoaktywnymi;
- Planowanie dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej.

Psycholog: Przypomnienie za pośrednictwem Dziennika elektronicznego zasad współpracy z psychologiem szkolnym. Wspieranie wychowawców w przygotowywaniu zajęć na godzinę wychowawczą, w razie potrzeby – prowadzenie lekcji. Indywidualne konsultacje z potrzebującymi uczniami i ich rodzicami. Koordynowanie działań dla klas drugich w ramach gminnych Wyszowskich Dni Profilaktyki. Cykliczna wysyłka newslettera z treściami dot. dobrostanu psychicznego.

Pedagog specjalny: Wsparcie dla uczniów i rodziców uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego bądź o stopniu niepełnosprawności, organizacja zajęć rewalidacyjnych.

Pedagog: Spotkanie z przedstawicielami policji: „Zagrożenia a odpowiedzialność prawna nieletnich”, program profilaktyczny „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, „Masz wybór”, warsztaty z asertywności. Bieżące wsparcie dla uczniów z problemami dydaktycznymi, organizacja dodatkowych zajęć (np. dydaktyczno-wyrównawczych, jeśli jest taka potrzeba), pomoc w zakresie trudności edukacyjnych, monitorowanie frekwencji. Zajęcia warsztatowe, dotyczące planowania dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej, konsultacje i poradnictwo indywidualne z badaniem predyspozycji włącznie.

Klasy trzecie

- Kontynuacja zadań rozpoczętych w poprzednich latach.

Psycholog: Przypomnienie za pośrednictwem Dziennika elektronicznego zasad współpracy z psychologiem szkolnym. Wspieranie wychowawców w przygotowywaniu zajęć na godzinę wychowawczą, w razie potrzeby – prowadzenie lekcji. Indywidualne konsultacje z potrzebującymi uczniami i ich rodzicami. Koordynowanie działań dla klas trzecich w ramach gminnych Wyszowskich Dni Profilaktyki. Cykliczna wysyłka newslettera z treściami dot. dobrostanu psychicznego.

Pedagog specjalny: Wsparcie dla uczniów i rodziców uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego bądź o stopniu niepełnosprawności, organizacja zajęć rewalidacyjnych.

Pedagog: Bieżące wsparcie dla uczniów z problemami dydaktycznymi, organizacja dodatkowych zajęć (np. dydaktyczno-wyrównawczych, jeśli jest taka potrzeba), pomoc w zakresie trudności edukacyjnych, monitorowanie frekwencji. Zajęcia warsztatowe, dotyczące planowania dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, wyjazd na Targi Edukacyjne Wyższych Uczelni, wizyty studyjne na uczelniach, konsultacje i poradnictwo indywidualne z badaniem predyspozycji włącznie.

Klasy czwarte

- Przygotowanie do egzaminów maturalnych;
- Wybór przedmiotów dodatkowych;
- Analiza potrzeb, problemów, organizacja pomocy psychologiczno- pedagogicznej w klasie maturalnej;
- Zapoznanie z przepisami dotyczącymi egzaminu, w tym możliwych form dostosowań, źródłami informacji;
- Akcentowanie wpływu frekwencji na wyniki nauczania, matury;
- Radzenie sobie z lękiem, stresem, brakiem wiary w swoje możliwości;
- Monitorowanie uczniów ze zdiagnozowanymi problemami- indywidualizacja oddziaływań;
- Praca i współpraca jako wartość;
- Doradztwo zawodowe.

Psycholog: Przypomnienie za pośrednictwem Dziennika elektronicznego zasad współpracy z psychologiem szkolnym. Wspieranie wychowawców w przygotowywaniu zajęć na godziny wychowawcze, w razie potrzeby – prowadzenie lekcji. Indywidualne konsultacje z potrzebującymi uczniami i ich rodzicami. Koordynowanie działań dla klas czwartych w ramach gminnych Wyszowskich Dni Profilaktyki. Cykliczna wysyłka newslettera z treściami dot. dobrostanu psychicznego. Indywidualne konsultacje dla maturzystów z naciskiem na zmniejszanie presji dotyczącej wyników matury i wyboru kierunku studiów i ścieżki zawodowej.

Pedagog specjalny: Wsparcie dla uczniów i rodziców uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego bądź o stopniu niepełnosprawności, organizacja zajęć rewalidacyjnych.

Pedagog: Zajęcia warsztatowe: „Strategie przygotowań do matury z elementami treningu antystresowego”. Bieżące wsparcie dla uczniów z problemami dydaktycznymi, organizacja dodatkowych zajęć (np. dydaktyczno-wyrównawczych, jeśli jest taka potrzeba), pomoc w zakresie trudności edukacyjnych, monitorowanie frekwencji, konsultacje zawodoznawcze i poradnictwo indywidualne z badaniem predyspozycji włącznie.

Organizacja działań dla rodziców

Zdrowie- rozmowy indywidualne nt. zdrowia dzieci, uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, usprawiedliwianie nieobecności, spotkania, konsultacje i poradnictwo profilaktyczne, proponowanie rodzicom udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych „Skoła dla rodziców i wychowawców”. Indywidualny kontakt z rodzicami uczniów, posiadającymi orzeczenia. Indywidualny kontakt z rodzicami, których dzieci mierzą się z trudnościami psychicznymi, oferowanie specjalistycznego wsparcia zarówno w szkole, jak i na zewnątrz. Wywiadówki profilaktyczne dla

rodziców organizowane w ramach gminnych Wyszokowskich Dni Profilaktyki podczas dni otwartych w szkole.

Relacje- z dyrekcją, wychowawcami, nauczycielami, psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym: spotkania Klasowych Rad Rodziców i Prezydium RR, spotkania z Absolwentami i Przyjaciółmi „Norwida”, Dzień Absolwenta, spotkania zawodoznawcze, np. warsztaty dziennikarskie „Moja droga do zawodu”, pomoc materialna dla uczniów i szkoły, spotkania podczas zebrań i Dni Otwartych, spotkania, konsultacje i poradnictwo.

Kultura - udział w uroczystościach szkoły: rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, Ślubowanie Klas Pierwszych, Pożegnanie Maturzystów, Studniówka, „Bardowie Wolności i Solidarności”, Licealia; Wigilijne spotkania ze śpiewaniem kolęd podczas spotkania, święta państwowe.

Bezpieczeństwo- informowanie w terminie o przyczynach nieobecności dziecka w szkole, w zakresie szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego (akceptacja propozycji, ewaluacja); spotkania interwencyjne, zapoznanie z procedurami bezpieczeństwa w liceum.

Zadania	Formy realizacji
Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych	<p>Zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym, ich udział w ewaluacji</p> <p>Dni Otwarte – kierowanie informacji do rodziców</p> <p>Przekazywanie na bieżąco informacji o różnych działaniach wychowawczo-profilaktycznych, w tym za pomocą e-dziennika, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, prasy, tablic informacyjnych</p>
Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	<p>Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych</p> <p>Rozmowy indywidualne z wychowawcą, nauczycielami, psychologiem, pedagogiem, dyrektorem szkoły</p> <p>Informacje na temat niskiej frekwencji</p> <p>Współpraca z Radą Rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia dofinansowania wycieczek, Studniówki, itp.</p>
Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowawczo- profilaktycznych	<p>Organizacja spotkań dla rodziców ze specjalistami o tematyce wychowawczo- profilaktycznej</p> <p>Proponowanie warsztatów wspierających w problemach- dla rodziców i dzieci</p> <p>Indywidualne konsultacje z wychowawcą i pedagogiem</p> <p>Spotkania w gronie: uczeń- rodzic- wychowawca- pedagog</p> <p>Proponowanie indywidualnych form pomocowych, w tym badań diagnostycznych (osoby, miejsca)</p>

Organizacja działań dla nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia.	Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą na tematy wychowawczo-profilaktyczne, w tym w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie wychowania i profilaktyki Korzystanie z „Zasobów” do działań w tym zakresie (scenariusze zajęć, dobre praktyki, filmy, linki, materiały ze szkoleń, itp.)	Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych. Uzyskanie wiedzy na temat objawów różnych zagrożeń, skutków i sposobów pomocy, w tym zaburzeń zdrowia psychicznego. Współpraca w gromadzeniu i udostępnianiu materiałów.
Współtworzenie, ewaluacja, zapoznanie się i akceptacja szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego	Orientacja w temacie.

Kalendarium roku szkolnego 2023/24

WRZESIEŃ

4.09.2023r. - uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2023/2024

12.09.2023r. - zebrania rodziców uczniów klas II, III i IV

13.09.2023r. - zebrania rodziców uczniów klas I

PAŹDZIERNIK

12.10.2023r. - ślubowanie uczniów klas I

LISTOPAD

9.11.2023r. - zebrania rodziców – dzień otwarty

GRUDZIEŃ

21.12.2023r. - ostateczny termin wystawienia ocen śródrocznych

23 – 31.12.2023r. - zimowa przerwa świąteczna

STYCZEŃ

4.01.2024r. - zebrania z rodzicami – informacja na temat klasyfikacji śródrocznej

13.01.2024r. - bal studniówkowy (propozycja)

15.01 – 28.01.2024r. - ferie zimowe

MARZEC

14.03.2024r. - zebranie rodziców – dzień otwarty

28.03 - 2.04.2024r. - wiosenna przerwa świąteczna

KWIECIEŃ

15.04.2024r. - ostateczny termin wystawienia przewidywanych ocen końcowych uczniom klas IV

do 16.04.2024r. - powiadomienie rodziców uczniów o przewidywanych ocenach końcowych

z przedmiotów i przewidywanych ocenach zachowania

do 17.04.2024r. - składanie podań o możliwość podwyższenia oceny przewidywanej

18.04.2024r. - egzaminy weryfikacyjne

19.04.2024r. - ostateczny termin wystawienia ocen końcowych uczniom klas IV

26.04.2024r. - zakończenie roku szkolnego klas IV

MAJ

7.05.2024r. - początek pisemnych egzaminów maturalnych

22.05.2024r. - zebranie rodziców – dzień otwarty, powiadomienie rodziców o zagrożeniu uczniów oceną niedostateczną

CZERWIEC

10.06.2024r. - ostateczny termin wystawienia przewidywanych ocen rocznych z przedmiotów i przewidywanych ocenach zachowania

do 11.06.2024r. - powiadomienie rodziców uczniów o wystawionych ocenach z przedmiotów i przewidywanych ocenach zachowania

do 12.06.2024r. - składanie podań o możliwość podwyższenia oceny przewidywanych

13.06.2024r. - egzaminy weryfikacyjne

14.06.2024r. - ostateczny termin wystawienia ocen rocznych

20.06.2024r. - Licealia

21.06.2024r. - uroczyste zakończenie roku szkolnego 2023/2024

Z przyczyn niezależnych od nas zastrzegamy sobie możliwość zmiany terminów poszczególnych punktów kalendarium

Dodatkowe dni wolne od zajęć dydaktycznych: 2, 7, 8, 9, 13, 31.05.2024r

ANEKSY

Aneks nr 1. Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

A. RODZICE

Rodzice jako członkowie społeczności szkolnej mają prawo i obowiązek współpracować z dyrekcją oraz całą radą pedagogiczną w sprawach wychowawczych i profilaktycznych indywidualnie lub też za pośrednictwem Klasowych Rad Rodziców i Prezydium Rady Rodziców. Rodzice mają wiedzę na temat celów i zadań rozwojowych dzieci oraz na temat zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania. Prowadząc racjonalny styl życia wolny od uzależnień, stanowią naturalny przykład dla swoich dzieci.

Współpraca ta uwzględniać będzie, m.in. następujące aspekty:

- organizowanie spotkań z rodzicami klas I w celu poinformowania o zadaniach, specyfice i wymaganiach szkoły typu liceum ogólnokształcącego, zapoznanie z regulaminem i statutem szkoły, prawami i obowiązkami ucznia;
- organizowanie spotkań dyrekcji szkoły i nauczycieli z rodzicami uczniów wszystkich klas w celu poruszenia tematów istotnych w procesie dydaktyczno-wychowawczym i profilaktycznym;
- zapoznanie rodziców z organizacją procesu nauczania, założeniami programowymi poszczególnych przedmiotów oraz z wewnątrzszkolnym systemem oceniania;
- współtworzenie i akceptację szkolnego oraz klasowego programu wychowawczo-profilaktycznego;
- uzyskiwanie w atmosferze życzliwości rzetelnej informacji na temat swego dziecka- jego zachowania, postępów w nauce, mocnych stron, trudności i sposobów ich pokonania oraz ewentualnych form pomocy;
- informowanie wychowawcy o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności w szkole;
- uzyskiwanie pomocy i wsparcia ze strony pedagoga szkolnego;
- uczestniczenie w stałych spotkaniach z wychowawcami klas i nauczycielami, proponowanie form tych spotkań i dobór osób prowadzących;
- indywidualne konsultacje z wychowawcami i nauczycielami, m.in. w formie „dni otwartych”;
- zapraszanie rodziców na różne uroczystości, spotkania i inicjatywy szkolne;
- wspólne oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne, przedsięwzięcia klasowe i uroczystości szkolne, wyjazdy do teatrów, biwaki, wycieczki, bal studniówkowy, itp.;
- pozyskiwanie rodziców do wspierania akcji charytatywnych inicjowanych przez młodzież naszego liceum, np. WOŚP;
- informowanie rodziców o potrzebach szkoły i możliwościach ich zaspokojenia z budżetu samorządu powiatowego, pozyskiwanie sponsorów;
- informowanie Szkolnej Rady Rodziców i rzetelne rozliczenie finansowe przychodów i rozchodów.

B. WYCHOWAWCY

Szczególną rolę w procesie wychowawczym odgrywa wychowawca klasowy, który poznaje i monitoruje wszystkie sprawy, dotyczące swoich wychowanków, korzystając ze wsparcia rodziców, dyrekcji, pedagoga, nauczycieli oraz stosuje indywidualne, jak i grupowe formy działań wychowawczych, profilaktycznych, w tym także zaradczych w oparciu o statut liceum, szkolny program oraz klasowy plan wychowawczo-profilaktyczny.

Wychowawca jest pierwszym profilaktykiem. Powinien umieć:

- rozpoznawać problem u swojego wychowanka;
- umieć o nim rozmawiać z uczniem i rodzicem;
- wiedzieć, jak mu pomóc.

Tzw. profilaktyka drugorzędowa: „Zobacz, do czego to prowadzi, spójrz, jak można inaczej rozwiązać swój problem, możemy ci pomóc”.

Do zadań wychowawcy należy:

1. Zorientowanie się, kto z uczniów jego klasy ma jakie mocne strony, a kto problem (jaki) i jakie działania dotychczas były w tym zakresie podjęte. Jak aktualnie wygląda jego sytuacja zdrowotna, szkolna, relacje z kolegami w klasie, nauczycielami, sytuacja rodzinna.

*Jeśli wychowawca rozmawiał już indywidualnie z uczniem i brak jest poprawy, to pilnie powinien zorganizować spotkanie wspólne z rodzicami i uczniem. Ważne, aby na te spotkania zapraszać obydwój rodziców. Jeśli nadal brak jest poprawy, trzeba zwrócić się z problemem do pedagoga szkolnego. Każde z wcześniejszych swoich działań zawsze wychowawca może również skonsultować z pedagogiem indywidualnie.

*Wychowawca winien zorientować się również, czy ma w swojej klasie ucznia, względem którego potrzebne są już działania interwencyjne.

2. Zorganizowanie indywidualnego spotkania z uczniem, rodzicami, pedagogiem.

- wskazanie na zachowania ucznia budzące niepokój;
- ustalenie form współpracy;
- zaproponowanie pomocy (pedagog, poradnia psych.-pedagogiczna).

3. Zbieranie informacji od nauczycieli uczących ww. ucznia.

4. Zwracanie uwagi na oceny, frekwencję ucznia, zachowanie poza lekcją, np. wycieczki.

5. Współpraca z pedagogiem (zgłaszanie uczniów, ustalenia, wymiana informacji na bieżąco, wnioski).

6. Pomoc w /w uczniowi we włączaniu się w pozytywne formy aktywności, motywowanie do planowania studiów.

7. Przeprowadzanie anonimowych ankiet wśród uczniów i rodziców dotyczących np. poczucia bezpieczeństwa, relacji międzyludzkich, integracji, trudności szkolnych, problemów, itp. udział w

szkoleniach, spotkaniach, badaniach ewaluacyjnych, pomoc w opracowywaniu wyników ankiet, dotyczących zagadnień wychowania i profilaktyki.

C. NAUCZYCIELE

1. Dyżurowanie na przerwach:
 - zwracanie uwagi i na zachowanie uczniów, np. czy nie palą papierosów, czy nie ma przemocy (przebieralnia – nauczyciele wychowania fizycznego) i szybkie reagowanie;
 - zwracanie uwagi na osoby spoza liceum przebywającą na terenie naszej szkoły.
2. W przypadku zauważenia problemów zgłaszanie ich do dyrekcji szkoły.
3. Reagowanie podczas lekcji i przerw na pozytywne, ale i negatywne zachowania, postawy licealistów, łamanie ustaleń statutowych.
4. Zgłaszanie wychowawcy pochwał, ale i problemów, dotyczących jego wychowanków oraz współpraca w tym zakresie.
5. Współpraca z pedagogiem szkolnym.
6. Udział w szkoleniach (aktualizacja wiedzy na temat wychowania i profilaktyki), spotkaniach, badaniach ewaluacyjnych, pomoc w opracowywaniu wyników ankiet, dotyczących zagadnień wychowania i profilaktyki
7. Rozwijanie umiejętności utrzymywania osobowych relacji z uczniem i współpracy z gronem pedagogicznym.
8. Potwierdzanie swoją postawą poruszanych treści wychowawczo- profilaktycznych.
9. Pozyskiwanie uczniów i rodziców do realizacji działań z tego zakresu.

D. PSYCHOLOG

1. Realizacja zadań powierzonych przez dyrekcję szkoły.
2. Stworzenie przejrzystych zasad współpracy z uczniami i rodzicami.
3. Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami współpracy z psychologiem szkolnym (z uwzględnieniem zasad umawiania się na konsultacje, korzystania z konsultacji w trakcie lekcji, tajemnicy zawodowej i jej ograniczeń).
4. Prowadzenie konsultacji indywidualnych (uczniowie, rodzice, nauczyciele).
5. Wstępna diagnoza - jeśli uczeń potrzebuje wsparcia zewnętrznego specjalisty - przekierowanie do odpowiedniej osoby i monitorowanie procesu.
6. Prowadzenie zajęć grupowych (w razie potrzeby - np. godziny wychowawcze na określony temat).
7. Koordynowanie działań dla klas czwartych w ramach gminnych Wyszowskich Dni Profilaktyki.
8. Cykliczna wysyłka newslettera z treściami dot. dobrostanu psychicznego. Udział w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.
9. Realizacja zadań szkolnego zespołu ds. wychowawczych.
10. Współpraca z dyrekcją - cykliczne spotkania statusowe, omówienie najczęściej występujących wśród młodzieży liceum problemów.
11. Współpraca z wychowawcami – stały kontakt i wsparcie w sprawach bieżących.
12. Współpraca ze specjalistami – pedagog specjalny, pedagog – w celu zapewnienia jak najbardziej kompleksowej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.

E. PEDAGOG SPECJALNY

1. Realizowanie zadań przydzielonych przez dyrekcję szkoły.
2. Wsparcie dla uczniów i rodziców uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego bądź o stopniu niepełnosprawności,
3. Organizacja i prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.
4. Organizacja i prowadzenie lekcji tematycznych – uświadamianie uczniom, z jakimi trudnościami i ograniczeniami borykają się uczniowie posiadający specjalne potrzeby edukacyjne.
5. Zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych w formie warsztatowej.
6. Przygotowanie gazetek tematycznych dot. specjalnych potrzeb edukacyjnych.
7. Organizacja w szkole Dnia Autyzmu, Dnia Kolorowej Skarpetki.
8. Pomoc w organizacji zespołów nauczycieli dokonujących Wielospecjalistycznej Oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia.
9. Obserwacja funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na korytarzach, podczas lekcji.
10. Indywidualne poradnictwo – rodzice, uczniowie, nauczyciele.

F. PEDAGOG

1. Realizowanie zadań przydzielonych przez dyrekcję szkoły.
2. Diagnoza sytuacji ucznia:
 - przyczyny i przejawy problemu;
 - możliwe formy pomocy.
3. Zdecydowanie czy problem rozwiązuje pedagog przy współpracy z wychowawcą i rodzicami ucznia, czy należy skierować ucznia i rodziców do PP-P (psycholog) lub innych miejsc pomocy. Pilotuje sprawę poprzez stały kontakt z uczniem i rodzicami.
4. Gdy zostaje pod opieką pedagoga - indywidualna praca z uczniem, rodzicami:
 - Indywidualne spotkania:
 - aktywne słuchanie, wsparcie, poradnictwo, monitorowanie problemu ucznia
 - ew. sugerowanie badań czy pomocy specjalistycznej w PP-P, np. „Szkoły dla rodziców”, grupy socjoterapeutycznej, terapii rodzinnej, itp. w przypadku interwencji, np. punkt konsultacyjny
5. Współpraca ze szkołą - obserwowanie sytuacji szkolnej: oceny, frekwencja, zachowanie, relacje, kontakty rodziców ze szkołą, itp.
6. Współpraca z rodzicami, dyrekcją, nauczycielami, samorządem szkolnym w zakresie tworzenia, wdrażania i ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego.
7. Konsultowanie różnych problemów z przedstawicielami innych instytucji, współpraca.
8. Planowanie, organizacja i realizacja grupowych form działań wychowawczych, profilaktycznych i zawodoznawczych.
9. Opracowanie i wdrażanie różnych form pomocy, służących wyłonieniu istniejących problemów do rozwiązania:
 - spotkania indywidualne i grupowe z młodzieżą i rodzicami (także na wywiadówkach),
 - anonimowe ankiety do uczniów i rodziców.
10. Reagowanie na pozytywne, ale też negatywne zachowania i postawy uczniów.

11. Propagowanie idei zdrowego wychowania i profilaktyki - zdrowych form spędzania czasu wolnego, rozwijających uzdolnienia i zainteresowania uczniów, proponowanie form działalności na rzecz innych, wolontariatu.
12. Upowszechnianie informacji o różnych formach, osobach i miejscach pomocy uczniom i rodzicom w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.
13. Wspieranie uczniów z problemami- organizacja pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym specjalne potrzeby edukacyjne.
14. Realizowanie podczas zebrań z rodzicami treści profilaktycznych (według potrzeb)
 - zapraszanie na spotkania specjalistów z instytucji wspomagających wychowanie i profilaktykę;
 - propagowanie różnych form pomocy rodzicom i uczniom.

G. DYREKCJA

1. Pomoc w zakresie tworzenia, realizacji i akceptacji szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego oraz innych dokumentów pracy szkoły.
2. Zapoznanie się z wynikami anonimowych ankiet dla uczniów, rodziców, nauczycieli, dotyczącymi różnych aspektów wychowawczych i profilaktycznych.
3. Inicjowanie działań służących rozwojowi osobowemu uczniów oraz pomniejszaniu lub eliminacji niepokojących zjawisk i zagrożeń:
 - troska o stworzenie wokół szkoły strefy wolnej od zagrożeń;
 - zgłaszanie swoich spostrzeżeń, dotyczących pozytywnych i niewłaściwych zachowań ucznia do jego wychowawcy, rodzica, pedagoga;
 - organizowanie Szkoleniowych Rad Pedagogicznych oraz Wywiadówek Profilaktycznych dla rodziców, dotyczących propozycji wychowawczych i profilaktycznych (według potrzeb), współpraca z rodzicami;
 - udzielanie pomocy uczniom, rodzicom, nauczycielom, zgłaszającym różne problemy.
4. Premiowanie doskonalących się osobowo i profesjonalnie nauczycieli, podejmujących szereg inicjatyw, w tym wychowawczo- profilaktycznych oraz uczniów.
5. Podnoszenie swoich kompetencji w obszarze wychowawczo- profilaktycznym
6. Sprzyjanie opartym na wzajemnym szacunku dobrym relacjom: nauczyciel- nauczyciel, nauczyciel – uczeń, nauczyciel- rodzic, podejmując działania, służące ich poprawie
7. Motywowanie uczniów do działań wychowawczo-profilaktycznych, wspierając ich swoim autorytetem.

Aneks nr 2. Schemat kolejności działań pomocowych

Na podstawie niepokojących objawów, braku poprawy (mimo wielu rozmów z uczniem i rodzicami), wychowawca kieruje ucznia do pedagoga.

Ma pewne informacje o w/w uczniu:

- sytuacja szkolna (oceny, frekwencja, relacje z nauczycielami, kolegami, zainteresowania, itp.);
- sytuacja rodzinna;
- co budzi niepokój?

Rozmowa z uczniem, rodzicami, wychowawcą - ustala wstępną diagnozę na podstawie sytuacji szkolnej ucznia: rodzinnej, zdrowotnej, społecznej ucznia (może być też potrzebna konsultacja psychologa w zakresie diagnozy);

Po wstępnej diagnozie uczniów i rodzice albo zostają pod opieką pedagoga (poradnictwo indywidualne) albo pedagog kieruje ich do psychologa poradni psych.- pedagogicznej. Pedagog pomaga umówić dziecko (rodziców) na spotkanie z psychologiem (zachęca, podaje argumenty, korzyści, przygotowuje do spotkania, itp.), zostaje ustalony termin następnego spotkania lub spotkań, uwzględniając rozkład zajęć ucznia.

Pedagog informuje wychowawcę ucznia o zastosowanej formie pomocy. Pilotuje sprawę (czy uczeń chodzi na spotkania, jak funkcjonuje w szkole).

- Poradnictwo rodzinne
- Poradnictwo indywidualne
- Terapia indywidualna
- Terapia rodzinna
- Socjoterapia

Aneks nr 3. Samorząd szkolny

Samorząd szkolny tworzą wszyscy uczniowie naszej szkoły. Jego rolą jest:

- uczestniczenie w realizacji zadań szkoły, opiniowanie sytuacji z życia liceum, w tym zadań wychowawczo- profilaktycznych;
- reprezentowanie społeczności uczniowskiej w rozwiązywaniu problemów szkolnych z obszaru wychowania i profilaktyki;
- opracowanie planu pracy i konsekwentna jego realizacja (opiekun samorządu i dyrekcja udzielają wskazówek merytorycznych);
- akceptacja szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki, inicjowanie, zgłaszanie uwag i współpraca z dyrekcją, pedagogiem w zakresie jego realizacji;
- przygotowanie apeli i uroczystości ogólnoszkolnych;
- prowadzenie gazetki szkolnej i tablicy informacyjnej samorządu szkolnego;
- udział poczty sztandarowej naszej szkoły w uroczystościach ogólnomiejskich z okazji ważnych rocznic narodowych: Święta Odzyskania Niepodległości, Święta Konstytucji 3 Maja, itp.;
- zapoznanie młodzieży z kompetencjami samorządów lokalnych: gminnego, powiatowego i sejmiku wojewódzkiego;
- udział przedstawicieli władz lokalnych w uroczystościach szkolnych;
- organizowanie spotkań młodzieży szkolnej z burmistrzem miasta i gminy Wyszaków oraz starostą powiatowym;
- uczestniczenie młodzieży szkolnej we wszystkich konkursach organizowanych przez Starostwo Powiatowe;
- współorganizowanie Licealiów, Dnia Otwartego dla kandydatów do liceum, Ślubowania Klas Pierwszych, Uroczystości rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, Świąt, Rekolekcji;
- kształtowanie świadomej postawy obywatelskiej, np. organizacja prawyborów;
- współorganizowanie inicjatyw na rzecz innych ludzi;
- organizowanie pomocy koleżeńskiej uczniom mającym trudności w nauce.

Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalony przez uczniów.

Każda klasa wybiera swoich przedstawicieli (gospodarz klasy), którzy reprezentują ją na forum szkoły.

Przedstawiciele wszystkich klas tworzą zarząd samorządu uczniowskiego, który reprezentuje całą społeczność szkolną w kontaktach z dyrekcją i radą pedagogiczną.

Główne decyzje podejmowane są na zebraniu walnym samorządu, który tworzą gospodarze klas.

Aneks nr 4. Szkoła w środowisku lokalnym

Środowisko ma ogromny wpływ na rozwój osobowości ucznia. Może ono być pomocne w realizacji działań wychowawczo- profilaktycznych.

Nasza szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

- Starostwem Powiatowym i Urzędem Gminy w Wyszkanie;
- Internatem;
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną;
- Ośrodkami Pomocy Społecznej;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- Komendą Powiatową Policji;
- Sądem Rejonowym;
- Firma Quad Graphics Europe;
- Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym;
- Wyszkańskim Kołem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- Powiatowym Zarządem PCK;
- Biblioteką Miejską w Wyszkanie;
- Domem Kultury „Hutnik”;
- Komendą Hufca ZHP w Wyszkanie;
- Parafią Św. Wojciecha;
- innymi szkołami;
- Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Wyszkanie.

Przykładowe formy współdziałania młodzieży szkolnej ze środowiskiem lokalnym:

- udział poczty sztandarowej liceum w uroczystościach miejskich z okazji ważnych rocznic narodowych: Święta Odzyskania Niepodległości, Święta Konstytucji 3 Maja, itp.;
- zapoznanie młodzieży z kompetencjami samorządów lokalnych: gminnego, powiatowego i sejmiku wojewódzkiego;
- udział przedstawicieli władz lokalnych w uroczystościach szkolnych;
- organizowanie spotkań licealistów ze starostą powiatowym i burmistrzem Wyszkania;
- uczestniczenie młodzieży szkolnej w konkursach organizowanych przez Starostwo Powiatowe;

- organizacja Turnieju Tenisa Stołowego dla Osób z Niepełnosprawnościami pod patronatem Starosty Wyszkowa;
- współpraca z firmą Quad Graphics Europe- konkursy, projekty; nagrody dla licealistów, praca absolwentów w firmie;
- współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną - programy profilaktyczne;
- udział młodzieży w corocznej Akcji Sprzątania Świata;
- udział młodzieży w miejskich i powiatowych obchodach Dni Norwidowskich;
- wystawy i spotkania w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Wyszkanie;
- działalność uczniów w wolontariacie nie tylko przy Ośrodku Pomocy Społecznej, ale i przy parafiach oraz w grupach oazowych;
- współorganizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących, np. wspólnie z Komendą Hufca ZHP organizowanie na terenie miasta kolejnych akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy czy kwesta na rzecz dzieci przy współpracy z PCK;
- inna działalność, wynikająca z aktualnych potrzeb szkoły i środowiska.

Inne instytucje i organizacje wspomagające realizację spoza Wyszkania: Ministerstwo Edukacji, Kuratorium Oświaty i Wychowania, Stowarzyszenie Pomocy Szkole, Stowarzyszenie Pedagogów i Psychologów "Dezyderia", Uniwersytet Warszawski, Politechnika Warszawska, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytet Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej i Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie, Warszawska Szkoła Reklamy, Fundacja WOŚP, Fundacja „Perspektywy”, „KASTU”, Fundacja Batorego oraz Fundacja Dzieci i Młodzieży, itp.

Aneks nr 5. Poprawa frekwencji

Działania podejmowane w szkole:

- Kontrola frekwencji uczniów i szybka interwencja wychowawcy w razie potrzeby;
- Indywidualna rozmowa z uczniem niesystematycznie uczęszczającym na lekcje i jego rodzicami – szukanie przyczyn unikania lekcji, poradnictwo, wyjaśnienie potencjalnych konsekwencji uchylania się od obowiązku szkolnego, pozostawanie w kontakcie z uczniem i rodzicem;
- Skrupulatne sprawdzanie list obecności przez nauczycieli;
- Konsekwentne wymagania znajomości tematyki zajęć, na których uczeń był nieobecny (w przypadku absencji na poszczególnych lekcjach) w ustalonym terminie oraz dokładne zliczenie ilości opuszczonych godzin z danego przedmiotu (ile to %);
- Wystawianie ocen z zachowania z uwzględnieniem ilości opuszczonych godzin lekcyjnych i stosunku ucznia do obowiązków szkolnych;
- Stosowanie środków dyscyplinujących typu – rozmowa ostrzegawcza, upomnienie, nagana wychowawcy, itp. oraz wyciąganie konsekwencji wobec uczniów, którzy wagarują (zgodnie ze statutem), np. egzamin sprawdzający z danego przedmiotu, obniżona ocena z zachowania;
- Przestrzeganie przez wychowawców ustalonych zasad usprawiedliwiania nieobecności uczniów i rodziców.

Współpraca z rodzicami:

- Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wysokiej absencji ucznia, spóźnień oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji – ustalenia;
- Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielenie informacji o frekwencji dziecka – ustalenia;
- W razie braku poprawy wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców, w trakcie której zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji na zajęciach – ustalenia;
- Na każdym etapie w/w rozmów indywidualnych wychowawca zawsze może zasugerować uczniowi, rodzicom pomoc specjalisty – pedagoga, psychologa – równoległe do swoich działań, w zależności od przyczyny;
- Dalsza obserwacja frekwencji ucznia;
- W przypadku wyeliminowania problemu, zaakcentowanie tego pochwałą skierowaną do ucznia i rodziców, na forum klasy, oceną z zachowania;
- W przypadku braku poprawy, wychowawca może udzielić nagany na forum klasy, przekazać sprawę do pedagoga z informacją o przyczynie i skali problemu, podjętych przez siebie działaniach, efektach, sytuacji szkolnej, rodzinnej, problemach ucznia itp.;

- Kolejna rozmowa w gronie uczniów – rodzice – wychowawca – pedagog (po uprzednich indywidualnych spotkaniach pedagoga z uczniem i pedagoga z rodzicami) – ustalenia i inne działania typu praca indywidualna uczniów – pedagog, uczniowie – rodzice, kontrakt, systematyczne spotkania, np. raz w miesiącu w gronie j/w. w celu omówienia efektów i podjęcia dalszych działań;
- Po wyczerpaniu możliwości i braku chęci poprawy, współpracy ze strony ucznia, rodziców – postępowanie według regulaminu szkolnego.

Aneks nr 6. Zasady wykorzystania zapisu z monitoringu dla realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych szkoły

Objęcie budynku i terenu szkolnego nadzorem kamer CCTV ma pomagać w zapewnianiu uczniom bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki, ale też bezpieczeństwa pracownikom i innym osobom przebywającym na terenie szkoły.

System monitoringu ma służyć profilaktyce bezpieczeństwa w szkole.

Powinien również pomagać w podejmowaniu działań interwencyjnych. Dotyczyć one mogą:

- konieczności wykrycia lub weryfikacji (wykluczenia, potwierdzenia) czynu zagrażającego bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu osób, ich mieniu osobistemu czy mieniu szkoły (agresja, przemoc, kradzież, włamanie, niszczenie mienia, rozpowszechnianie czy używanie substancji psychoaktywnych typu dopalacze, narkotyki, posiadanie niebezpiecznych przedmiotów, np. nóż, materiały pirotechniczne, itp.);
- zachowań niezgodnych ze statutem szkoły lub zasadami przyjętymi podczas przebywania na jej terenie (np. palenie papierosów, picie alkoholu);
- podejmowania odpowiednich działań przez dyrekcję szkoły, funkcjonariuszy policji;
- ponoszenia konsekwencji przewidzianych w statucie szkoły czy przepisach prawa.

Treści z zapisu monitoringu mogą być udostępniane tylko osobom będącym stronami sporu, konfliktu, wobec których są podejrzenia czynu zabronionego, rodzicom uczniów czy funkcjonariuszom policji-tylko w obecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy.

Materiał monitoringu wizyjnego może być wykorzystany po poddaniu go zabiegom technicznym tak aby osoby w nim się pojawiające były anonimowe, poza przypadkami uzyskania ich zgody lub zgody ich rodziców (prawnych opiekunów).

Zapis monitoringu nie powinien być podstawowym i jedynym dowodem do rozstrzygnięcia spraw wewnątrzszkolnych.

Aneks nr 7. Procedury bezpieczeństwa w szkole

I. UCZEŃ Z GRUPY RYZYKA-POTRZEBA INTERWENCJI

1. Gdy uczeń przebywa na terenie szkoły w stanie sugerującym spożycie alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych:

- Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga a ci informują dyrektora szkoły;
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (wychowawca, pedagog) - stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie- korzysta z pomocy pielęgniarki szkolnej;
- W porozumieniu z dyrektorem szkoły, wychowawcą, pedagogiem wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- Wychowawca (pedagog) zawiadamia o tym fakcie rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole lub przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
- Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
- Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

2. Gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń ma przy sobie alkohol, narkotyki lub inne substancje psychoaktywne:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów, budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

- swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancje i zabiera ją do ekspertyzy.
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel (wychowawca, pedagog), po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do wezwanych przedstawicieli policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

3. Gdy nauczyciel (lub uczeń) znajduje w szkole substancję przypominającą narkotyk lub inną substancję psychoaktywną:

- Nauczyciel zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga- dyrektor wzywa policję. Jeśli właściciel narkotyku- uczeń jest ustalony, powiadamia się także jego wychowawcę, który informuje o fakcie rodziców i zobowiązuje ich do stawienia się jak najszybciej do szkoły; uczeń pozostaje pod opieką pedagoga.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazany zostaje zabezpieczony narkotyk oraz informacje, dotyczące szczegółów zdarzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii- w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości substancji psychoaktywnych- narkotyków, dopalaczy;
- bycie pod ich wpływem;
- udzielanie ich innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie nabycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie.

Każde z opisywanych w ustawie zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Gdy ukończył 17 lat, jest to już przestępstwo.

W przypadku zaistnienia jednego z powyższych incydentów na terenie szkoły należy zawsze wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję i sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję. (art. 4 upn i art. 304 Kpk).

Spożywanie przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, alkoholu na terenie szkoły stanowi wykroczenie z art. 43 Ustawy z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Metody współpracy szkoły z policją

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno - wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy powinni być: pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła. Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów. W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń;
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły;
- wspólny - szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

UWAGA: Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach (...)” albo gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi szkoły.

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
2. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).

3. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz.783).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).

Inne procedury bezpieczeństwa

OGÓLNE ZASADY PRZEBYWANIA DZIECKA W SZKOLE

1. Budynek i teren szkolny służą realizacji celów statutowych.
2. Rodzice uczniów przekazują szkole aktualne dane kontaktowe oraz informacje o stanie zdrowia dziecka.
3. Szkoła zwraca się do rodziców o wyrażenie zgody na:
 - a) przetwarzanie danych osobowych ucznia w zakresie koniecznym do funkcjonowania dziennika, publikację danych i wizerunku dziecka w celu promocji osiągnięć jego i szkoły, publikację danych i wizerunku dziecka na stronie internetowej szkoły.
 - b) wezwanie karetki pogotowia ratunkowego i hospitalizację dziecka w przypadku zachorowania lub urazu - chyba, że zagrożone jest życie ucznia, wówczas nie pytamy o zgodę.
 - c) udział dziecka w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych odbywających się poza terenem szkoły, wyjazdach edukacyjnych, wycieczkach oraz wydarzeniach klasowych czy szkolnych.
4. Uczeń przebywa w budynku szkolnym w czasie lekcji, przerw i wszelkich zajęć pozalekcyjnych pod opieką nauczycieli, których polecenia zobowiązany jest respektować.
5. W tym czasie uczeń nie powinien opuszczać terenu szkolnego, chyba że został zwolniony przez rodzica wg zasad zawartych w statucie.

W celu określenia warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo w szkole ustala się, co następuje:

1. Każdy problem związany z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad wymaga ścisłej współpracy przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.

- a) Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem, np. palił marihuanę w szkolnej toalecie;
- b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym:
 - ustala jak najbliższy termin spotkań z uczniem i jego rodzicami,
 - prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,

- prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą oraz w uzasadnionych przypadkach możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej,
- uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania (R, W, P- zadania zawarte w kontrakcie)
- nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice oraz wychowawca i pedagog.

c) Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej poradni/placówki, np. do terapeuty do spraw uzależnień w PPP

d) Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze łamanie obowiązujących w szkole zasad bezpieczeństwa, np. używanie substancji psychoaktywnych przez ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:

- zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych, łącznie z możliwością przeniesienia ucznia do innej szkoły;
- zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.

2. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. wzywane jest pogotowie).

3. Policja obowiązkowo jest wzywana, gdy:

- zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście;
- znaleziono na terenie szkoły substancje psychoaktywne- alkohol, narkotyki, dopalacz;
- istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać w/w substancje psychoaktywne;
- doszło do kradzieży lub innych wykroczeń czy przestępstw, w tym posiadania niebezpiecznych przedmiotów, substancji typu nóż, gaz, itp.

4. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia, np. krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia, gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, itp.

- Nauczyciel podczas lekcji lub nauczyciel dyżurujący na przerwie dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby- poprzez wyznaczonego ucznia - wzywa pielęgniarkę szkolną;
- Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców ucznia oraz ustala dalszą opiekę nad uczniem;
- W przypadku nieobecności pielęgniarki, nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia. Osoba odbierająca informację powiadamia wychowawcę i rodziców oraz ustala sposób odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica;

- Do momentu odebrania ucznia przez rodzica lub, jeśli jest to konieczne - przyjazdu pogotowia - uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły;
- W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie ucznia, nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia;
- Jeśli uczeń odczuwa niedyspozycję zdrowotną w pierwszej kolejności powinien zgłosić się do pielęgniarki szkolnej, następnie do wychowawcy lub nauczyciela, gdy nie ma wychowawcy w tym czasie w szkole (gdy poważna niedyspozycja- ci informują dyrektora szkoły);
- Ucznia niepełnoletniego, który źle się czuje może odebrać ze szkoły tylko rodzic lub wyznaczona przez niego osoba pełnoletnia z rodziny (babcia, dziadek, ciocia itp.)

5. Jeśli jest konieczne przewiezienie ucznia do szpitala:

- uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy rodzic;
- w przypadku niemożności udziału rodzica, uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy (w kolejności dyspozycyjności): pedagog, wychowawca lub wyznaczony przez dyrektora inny pracownik szkoły.

6. Udzielanie uczniowi pierwszej pomocy przedlekarskiej.

- Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana pielęgniarka szkolna;
- Pod nieobecność wykwalifikowanej pielęgniarki szkolnej pomocy uczniowi udzielają nauczyciele (wszyscy przeszli kurs udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej) a w pierwszej kolejności- nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa i nauczyciele wychowania fizycznego albo zależności od okoliczności- nauczyciel prowadzący zajęcia, dyżurujący lub inny pracownik szkoły;
- Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku zabezpieczającego, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca - niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia;
- Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem ucznia lub lekarzem;
- W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno-wychowawczo -opiekuńcze z większą grupą uczniów, jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów;
- Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne;
- sytuacji należy bezzwłocznie poinformować dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców ucznia oraz- w razie konieczności- pogotowie ratunkowe;

- Po przybyciu do szkoły rodzice lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkich koniecznych do efektywnego udzielenia pomocy informacji.

7. Wypadek, któremu uległ uczeń podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych.

- Wypadek ucznia: nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, itp.).
- Nauczyciel (lub inny pracownik szkoły) będący świadkiem wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe;
- Nauczyciel lub pielęgniarka szkolna niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia oraz dyrektora szkoły;
- Rodzic ucznia powinien niezwłocznie przybyć do szkoły i odebrać dziecko, a w razie konieczności- jechać z nim do szpitala;
- W przypadku braku kontaktu z rodzicami lub niemożności ich przybycia - uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy (w kolejności): pedagog, wychowawca, lub wyznaczony przez dyrektora inny pracownik szkoły;
- Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałych uczniów z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy;
- Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy, w którego skład wchodzi:
 - a) pracownik służby BHP (jako przewodniczący)
 - b) społeczny inspektor pracy
 - c) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub Rady Rodziców (zależnie od rangi wypadku)
- Jeżeli z ważnych przyczyn w pracy zespołu nie mogą uczestniczyć w/w osoby - w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły oraz inny upoważniony pracownik szkoły legitymujący się przeszkoleniem w zakresie BHP;
- Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy;
- każdym wypadku dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia:
 - a) rodziców
 - b) pracownika służby BHP

- c) społecznego inspektora pracy
- d) organ prowadzący szkołę
- wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły (lub upoważniony przez niego pracownik) zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty;
- wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły (lub upoważniony przez niego pracownik) zawiadamia niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego;
- Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych, gdy nie ma dyrektora szkoły, nauczyciel decyduje sam o postępowaniu- wzywa pogotowie ratunkowe oraz telefonicznie dyrektora, następnie zawiadamia rodziców;
- Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie (pogotowie, ew. inne służby, powiadomienie rodziców, dyrektora szkoły).

8. Palenie przez ucznia papierosów na terenie szkoły, w tym e- papierosów.

Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, itd.) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji. Odmowa okazania torby wymaga zawiadomienia rodziców przez wychowawcę o uzyskanej informacji na temat palenia papierosów;

- W przypadku znalezienia papierosów nauczyciel zabezpiecza je;
- Przeprowadza rozmowę wstępną z uczniem (nauczyciel interweniujący), przekazuje sprawę wychowawcy klasowemu;
- Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu;
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic dziecka;
- W przypadku dalszego palenia papierosów przez ucznia na terenie szkoły, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego, który dalej pracuje z uczniem indywidualnie, będąc w kontakcie z wychowawcą i rodzicami w tym zakresie;
- Wychowawca obniża zachowanie uczniowi w oparciu o przyjęte w WSO kryteria.

9. Uczeń sprawcą czynu karalnego/przestępstwa (np. bójki, wymuszenia).

- Odizolowanie ucznia – sprawcy od ofiary i rówieśników.
- Niezwłocznie powiadomienie dyrektora szkoły (wychowawcy, pedagoga).
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia

- a) przy składaniu wyjaśnień powinien być obecny wychowawca lub pedagog
- b) z ustaleń sporządza się protokół zawierający datę, godzinę i miejsce zajścia, personalia sprawcy, poszkodowanego oraz świadków, a także dokładny opis zdarzeń
- c) nie wolno konfrontować świadków zdarzenia ze sprawcą
 - Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub wychowawcy pod opiekę (pedagog opiekuje się ofiarą czynu karalnego).
 - Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy.
 - Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku rozboju, uszkodzenia ciała, kradzieży, itp.) popełnionego przez ucznia lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
 - Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży);
 - Zaistniała sytuacja powinna być omówiona podczas np. godziny wychowawczej, co pozwoli na ukierunkowaną dyskusję oraz wyeliminuje niepożądane interpretacje, czy wręcz plotki, pozwoli wyciągnąć wnioski z zaistniałej sytuacji;
 - Sprawca ponosi karę wg Statutu szkoły.
 - Jego postawa jest systematycznie monitorowana (kontrakt, praca z psychologiem, systematyczne spotkania w gronie: rodzice- uczeń- wychowawca- pedagog). Sprawca powinien przeprosić ofiarę (ustalenie zasad dalszego funkcjonowania uczniów w szkole).

Przesłuchanie przez policję nieletniego - sprawcy czynu karalnego.

- Podstawą prawną do przesłuchania nieletniego przez policję jest art. 39 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- Z przepisu tego wynika, że w każdym przypadku nieletniego należy przesłuchać w obecności rodziców lub opiekunów albo obrońcy nieletniego;
- Jeżeli zapewnienie obecności tych osób przy przesłuchaniu nieletniego nie jest możliwe, należy wezwać pedagoga lub wychowawcę lub psychologa- przedstawiciela Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- Przesłuchanie nieletniego bez udziału którejkolwiek z tych osób stanowi istotne naruszenie procedury i uzasadnia złożenie zażalenia.

10. Uczeń ofiarą czynu karalnego.

Nauczyciel, który uzyskał informację o zaistnieniu czynu karalnego, stwierdził obrażenia na ciele ucznia lub był obecny na miejscu zdarzenia:

- Udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej) a w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń- także wzywa lekarza.

- Odizolowuje ofiarę od sprawcy poprzez umieszczenie w odrębnym pomieszczeniu.
- Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły (wychowawcę, pedagoga, który opiekuje się ofiarą czynu karalnego).
- Wychowawca powiadamia rodziców ucznia o zajściu, aktualnym stanie fizycznym i psychicznym dziecka. W każdym przypadku rodzic powinien odebrać dziecko ze szkoły.
- Dyrektor szkoły powiadamia Policję w przypadku, kiedy niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Pedagog zapewnia uczniowi – ofierze przemocy specjalistyczną pomoc psychologiczną – pedagogiczną, gwarantującą wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego; wraz z wychowawcą monitoruje Jego dalsze funkcjonowanie w szkole (wspólne spotkania z rodzicami i uczniem).
- Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.
- Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi szkoły powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
- Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
- Policja informuje dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.
- Pedagog szkolny (wychowawca) przyprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie.
- Policja informuje rodziców nieletniego lub opiekunów prawnych o wykonywanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji celem uczestniczenia w czynnościach.
- Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję.
- W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor szkoły wyznacza pedagoga szkolnego lub wychowawcę do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzone w szkole lub jednostce policji.
- Po wykonaniu czynności policjant - za pisemnym potwierdzeniem odbioru - przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu.
- W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka, policjant informuje o tym rodziców i pedagoga szkolnego.

11. Ujawnienie cyberprzemocy.

Procedury reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy

- Ujawnienie przypadku cyberprzemocy;
- Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, ustalenie sprawcy/ów, świadków zdarzenia);
- Zabezpieczenie dowodów;
- Powiadomienie dyrektora, pedagoga szkolnego;
- Analiza zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora.

Gdy sprawcą jest uczeń szkoły:

- Powiadomienie rodziców lub opiekuna prawnego sprawcy o dalszym postępowaniu i konsekwencjach wobec dziecka;
- Powiadomienie policji i/lub sądu rodzinnego;
- Zobowiązanie ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci
- Zastosowanie konsekwencji regulaminowych (nagana dyrektora szkoły...); kontrakt, przeproszenie ofiary cyberprzemocy; praca sprawcy nad sobą z psychologiem;
- Monitoring.

Gdy sprawca jest nieznan:

- Przerwanie ataku cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału) - [Helpline.org.pl](https://helpline.org.pl) – pod tym adresem uzyskasz pomoc;
- Powiadomienie policji.

Procedury postępowania wobec ofiary cyberprzemocy.

- Ujawnienie przypadku cyberprzemocy;
- Rozmowa z ofiarą cyberprzemocy (wsparcie, porada);
- Ujawnienie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, ustalenie sprawcy/ów, świadków zdarzenia);
- Zabezpieczenie dowodów;
- Powiadomienie dyrektora, pedagoga szkolnego;
- Analiza zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora;
- Powiadomienie rodziców lub opiekuna prawnego poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, o działaniach szkoły, porada i pomoc;
- Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej poszkodowanemu uczniowi;
- Monitorowanie sytuacji ucznia;
- Powiadomienie policji i/lub sądu rodzinnego;
- Wykonanie czynności procesowych z udziałem poszkodowanego.

12. Dokonanie kradzieży przez ucznia.

Uczniowie nie powinni przynosić do szkoły wartościowych rzeczy. Za przedmioty własne pozostawione na korytarzu szkolnym (także w czasie przerwy) odpowiada uczeń. Jest on zobowiązany do należytego pilnowania swojej własności. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginione lub uszkodzone rzeczy ucznia.

W przypadku, kiedy zaginie rzecz należąca do ucznia powinien on lub jego rodzice:

- Zgłosić ten fakt wychowawcy klasy, który podejmuje czynności wyjaśniające;
- Gdy zachodzi podejrzenie kradzieży, wychowawca klasy zgłasza sprawę do dyrektora szkoły oraz do pedagoga szkolnego, którzy zapoznają się z okolicznościami sprawy;
- W przypadku ustalenia sprawcy, zobowiązuje się jego rodziców do zwrócenia skradzionej rzeczy lub finansowej rekompensaty na rzecz poszkodowanego. Gdyby uczeń ukraść ponownie, zgłasza się ten fakt na policję i do sądu dla nieletnich, gdy jest to niepełnoletni uczeń (aby dokonać wglądu w jego sytuację rodzinną);
- Na sprawcę nakłada się karę wg Statutu szkoły (nagana dyrektora szkoły (...)) - rada pedagogiczna);
- W przypadku nieustalenia sprawcy, dyrektor szkoły dąży do polubownego zakończenia sprawy;
- W razie znaczącej kradzieży a także w przypadku jej powtarzania się, rodzice ucznia poszkodowanego oraz dyrektor szkoły mają prawo zgłosić ten fakt na policję.

13. Liczne nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych, uchylenie się od obowiązku nauki (wagary).

W Polsce obowiązek nauki jest przewidziany do 18. roku życia. Konsekwencje opuszczania zajęć szkolnych przez dziecko ponoszą jego rodzice. W przypadku, kiedy uczeń opuszcza godziny lekcyjne lub dni nauki szkolnej, rodzic ma obowiązek je usprawiedliwić - każdą nieobecną godzinę lekcyjną swojego dziecka zgodnie z zasadami zawartymi w statucie szkoły. Może to uczynić telefonicznie, przez e-dziennik, pisemnie na kartce lub osobiście.

W przypadku, kiedy rodzic nie dopełnia tego obowiązku i gdy te nieobecności bardzo często się powtarzają, szkoła wszczyna procedury, dotyczące uchylenia się od wypełniania obowiązku nauki:

- Rozmowa wychowawcy z rodzicami i uczniem;
- Rozmowa wychowawcy i pedagoga z rodzicami i uczniem;
- Wysłanie przez dyrektora szkoły pisma do rodziców /prawnych opiekunów (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru), wzywającego rodziców oraz ucznia do przybycia na spotkanie z dyrektorem szkoły-spotkanie upominające w obecności także wychowawcy-pedagoga, kontrakt; obniżenie oceny z zachowania, nagana wychowawcy, dyrektora szkoły;
- Jeżeli to nadal nie przynosi oczekiwanego rezultatu, dyrektor szkoły i pedagog szkolny występują do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

14. Przeszkadzanie w prowadzeniu lekcji, niekulturalne zachowanie wobec kolegów i pracowników szkoły.

- Upomnienie ucznia przez nauczyciela w obecności klasy;
- Wpis uwagi do dziennika, poinformowanie wychowawcy- rozmowa upominająca wychowawcy z uczniem;
- Rozmowa wychowawcy dyscyplinująca ucznia w obecności rodziców;
- Rozmowa pedagoga indywidualna z uczniem, ewentualnie kolejna w obecności rodziców;
- Zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą- pedagogiem;
- Obniżenie oceny z zachowania;
- Udzielenie nagany przez wychowawcę;
- Udzielenie nagany przez dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego;
- Dalej do decyzji Rady Pedagogicznej (odpowiednie zapisy w statucie).

15. Dewastacja i niszczenie mienia szkolnego.

- Sporządzenie przez nauczyciela notatki ze zdarzenia;
- Zobowiązanie rodziców i ucznia do naprawienia wyrządzonej szkody, poniesienia kosztów finansowych naprawy;
- Obniżenie oceny z zachowania;
- Zawarcie kontraktu między uczniem i wychowawcą (pedagogiem szkolnym);
- Udzielenie nagany przez dyrektora szkoły na wniosek wychowawcy klasy i pedagoga;
- Dalej do decyzji Rady Pedagogicznej (odpowiednie zapisy w statucie).

16. Procedura postępowania w przypadku stosowania przemocy psychicznej przez uczniów.

Przez przemoc psychiczną rozumie się: zastraszanie, ośmieszanie, ubliżanie, poniżanie, szantażowanie, wymuszenia, psychiczne znęcanie się, mobbing, słowne „wyżywanie się”, grożenie, itp. Jeżeli uczeń czuje się poszkodowany przez innego ucznia lub uczniów, powinien zgłosić przypadek takiej przemocy: wychowawcy klasy lub pedagogowi oraz rodzicom. Podobnie osoby, będące świadkami takich sytuacji lub mające informacje o nich powinny w/w osobom je zgłosić. Rodzice mają prawo i obowiązek zgłosić wychowawcy lub pedagogowi fakt stosowania przemocy w stosunku do ich dziecka.

- Wychowawca klasy przy pomocy pedagoga szkolnego podejmuje działania wyjaśniające oraz profilaktyczno- terapeutyczne w stosunku do ofiary przemocy i sprawców;
- Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły, pedagogiem ustala karę dla sprawcy wg Statutu-obniżenie oceny z zachowania, nagana wychowawcy lub dyrektora szkoły). Dalej do decyzji Rady Pedagogicznej (odpowiednie zapisy w statucie);

- Wychowawca (będąc w kontakcie z pedagogiem) monitoruje sprawę. Może w tym celu zastosować kontrakt lub systematyczne spotkania z rodzicami i ofiarą przemocy oraz oddzielnie z rodzicami i sprawcą przemocy;
- W przypadku powtórzenia się w/w zachowania lub bardzo ciężkich przypadkach znęcania się psychicznego nad uczniem, dyrektor szkoły wraz z pedagogiem może zdecydować o powiadomieniu Policji lub Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

17. Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje w posiadaniu ucznia w szkole.

Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, leki psychotropowe, tzw. „dopalacze”.

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów);
- Nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę a dyrektor policję. Wychowawca powiadamia rodziców;
- Wychowawca bądź pedagog rozmawiają z uczniem, pomagają nauczycielowi w odebraniu niebezpiecznego przedmiotu;
- Policja decyduje, co zrobić z odebranym przedmiotem. Podejmuje czynności wobec ucznia, rozmawia z rodzicami;
- Pedagog i wychowawca przeprowadzają rozmowę z uczniem i rodzicami, wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania (karę ustala rada pedagogiczna). Pedagog sporządza notatkę z wydarzenia, wychowawca wpisuje w uwagach informację na ten temat;
- Udzielenie nagany przez dyrektora szkoły. Dalej do decyzji Rady Pedagogicznej (odpowiednie zapisy w statucie);
- Monitorowanie zachowania sprawcy (kontrakt, spotkania wychowawcy, pedagoga z rodzicami i uczniem, praca z psychologiem...)

18. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

- Do uczniów w czasie zajęć lekcyjnych i przerw nie przychodzą w odwiedziny ich znajomi.
- Osoby trzecie bezzasadnie przebywające na terenie szkoły lub osoby zachowujące się niewłaściwie na terenie szkoły:

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia dyrektora szkoły;
- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole, stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły;
- W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia policję.

Zwierzę bez opieki właściciela na terenie szkoły.

- nauczyciel lub pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia izoluje uczniów od zwierzęcia (uczniowie nie wychodzą z klasy, a gdy są na dworze przed szkołą- na polecenie nauczycieli wracają do budynku szkoły);
- nauczyciel lub pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia zawiadamia kierownika gospodarczego;
- kierownik gospodarczy lub pracownik obsługi informują dyrekcję szkoły i podejmują działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia;
- kierownik gospodarczy lub inny pracownik szkoły wzywa Straż Miejską, ewentualnie służby weterynaryjne.

19. Używanie przez uczniów telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.

Podczas zajęć edukacyjnych (wychowawczych, profilaktycznych, uroczystości, spotkań, itp.) obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, np. iPad, iPod, PSP itp. (aparaty powinny być wyłączone i schowane). Zabronione jest nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu bądź innego urządzenia podczas lekcji oraz nagrywanie innych uczniów na przerwie, robienie im zdjęć bez ich zgody i umieszczanie ich „w sieci”. Nieprzestrzeganie ustaleń objętych procedurą skutkuje odebraniem przez nauczyciela telefonu lub innego urządzenia elektronicznego i przekazaniem do sekretariatu szkoły, skąd może go odebrać tylko osobiście rodzic ucznia; wpisaniem uwagi do dziennika, wezwaniem rodziców na rozmowę z wychowawcą i uczniem, na rozmowę z pedagogiem, obniżeniem oceny z zachowania, naganą wychowawcy. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zgubienie lub uszkodzenie aparatu na terenie szkoły (uczeń zobowiązany jest do pilnowania swojego telefonu) oraz w trakcie innych zajęć szkolnych (np. wycieczka, kino).

20. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem- ewakuacja.

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, ustala podstawowe okoliczności zagrożenia i ocenia wstępnie jego możliwe skutki;
- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu;

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły oraz kierownika do spraw gospodarczych;
- Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba zawiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe);
- Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.

21. Podejrzanie stosowania przemocy w rodzinie ucznia- procedura „Niebieskiej Karty”.

Dyrektor, realizując zadania wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, wyznacza na terenie szkoły osobę koordynującą działania w tym zakresie – pedagoga szkolnego.

Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do zgłoszenia wychowawcy klasy lub bezpośrednio wskazanej przez dyrektora szkoły osobie podejrzenia dotyczącego stosowania przemocy w rodzinie ucznia – przy zgłoszeniu należy wypełnić przeznaczony do tego arkusz informacyjny.

Do podstawowych zadań szkoły w ramach procedury należy:

- diagnoza sytuacji i potrzeby ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie;
- zapewnienie i zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia w/w osoby;
- udzielenie kompleksowych informacji uczniowi, rodzicowi- opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej (niepodejrzewanej o przemoc) o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia w rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Pedagog przeprowadza z dzieckiem rozmowę wyjaśniającą w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających bezpieczeństwo. Sporządza notatkę z rozmowy. W rozmowie może uczestniczyć wychowawca, pielęgniarka szkolna.

Następnie, wzywa się na rozmowę wyjaśniającą rodzica, opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego lub najbliższą dziecku osobę, niepodejrzewaną o przemoc, w celu wyjaśnienia sytuacji.

Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115§11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny – zwanej dalej „osoba najbliższą”). Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez osobę wskazaną przez dyrektora szkoły (pedagoga) w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie formularza „Niebieska Karta – A”

W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta” – A, z uwagi na nieobecność osoby, co której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie.

W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.

Wszczynając procedurę, należy podjąć współpracę z OPS, policją w celu zapewnieniu bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu (niebędącemu sprawcą przemocą) albo osobie, które zgłosiła podejrzenie stosowania przemocą w rodzinie.

Formularz „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.

Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Jeżeli w trakcie działań podejmowanych w ramach procedury, zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje przypuszczenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocą w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Wychowawca, pedagog monitorują sytuację ucznia, współpracują z Zespołem Interdyscyplinarnym w OPS. Uczeń ma wsparcie psychologiczne, prawne.

Nauczyciel podejrzewający, że dziecko jest ofiarą przemocą, musi w swych ocenach kierować się rozważą i dyskrecją.

Sygnaly świadczące, wskazujące, że dziecko może być ofiarą przemocą: powtarzające się obrażenia, ślady po uderzeniach, siniaki, poparzenia, pręgi na ciele, zadrapania, zaniedbany wygląd, nadmierne agresywne zachowania, wycofanie, bierność, nieśmiałość, wstyd przed zdjęciem ubrania, kłopoty w nauce, kłopoty z apetytem i snem, obgryzanie paznokci, płacliwość, nadmierna zależność od dorosłych, kłopoty w nauce, strach przed dorosłymi, trudności w utrzymaniu przyjaźni, izolacja, zaniżona samoocena, problemy emocjonalne.

22. Epizod psychotyczny i inne niepokojące zachowania, świadczące o zaburzeniach psychicznych.

Epizod psychotyczny ucznia to zaburzenie psychiczne, które charakteryzuje nagłym początkiem i szybkim przebiegiem. Bez żadnych objawów ostrzegawczych, w ciągu kilku dni dochodzi do rozwoju objawów psychotycznych, takich jak zaburzenia postrzegania rzeczywistości, omamy i urojenia.

Epizod psychotyczny najczęściej ma charakter reaktywny, czyli jest reakcją na nieprzyjemne zdarzenie czy silny stres. Ryzyko wystąpienia epizodu psychotycznego zwiększają cechy osobowości typu borderline, a zwłaszcza trudności w ocenie rzeczywistości oraz zaburzone relacje z ludźmi i zmienność stanu psychicznego, mogąca w sytuacji stresowej doprowadzić do stanu psychicznego w kierunku psychotycznym. Wpływ na jego wystąpienie mogą mieć także alkohol i substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze).

Epizod psychotyczny charakteryzuje nagłe i gwałtowne wystąpienie objawów psychotycznych i zaburzeń nastroju:

- omamy wzrokowe (halucynacje), omamy słuchowe (głosy komentujące, dyskutujące lub rozkazujące), urojenia- najczęściej prześladowcze;
- omamy i urojenia mają wyrazisty charakter i ulegają szybkim zmianom (w ciągu dni lub nawet godzin);
- zaburzenia myślenia;
- zaburzenia napędu psychomotorycznego;
- euforia lub lęk;
- nastrój depresyjny;
- chwiejny nastrój.

Zaburzenia te ustępują w krótkim czasie i zwykle nie nawracają (u części osób drugi rzut choroby zwykle nie następuje).

Rekomendowane działania:

- Nie pozostawiaj ucznia samego;
- Reaguj spokojnie, łagodnie bez rozgłosu, przeprowadź ucznia w spokojne miejsce;
- Na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu;
- Zawiadom dyrektora szkoły- pedagoga- wychowawcę, wezwijcie pogotowie ratunkowe;
- Nie skupiaj się na rozstrzygnięciu, czy to jest psychoza.

Jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym, należy przygotować do tego klasę, np. jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany, uczeń poinformował klasę, można przeprowadzić zajęcia edukacyjne. Jeżeli uczeń sobie tego nie życzy, nie informować klasy.

Wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określeniu wymagań edukacyjnych wobec ucznia. Pedagog- wychowawca- organizują pomoc w uzupełnieniu braków edukacyjnych, np. zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze, uwzględniane są oceny uzyskane przez ucznia w szpitalu, zostaje objęty pomocą psychologiczno- pedagogiczną, odbywają się spotkania konsultacyjne z rodzicami, ew.

psychologiem. Udzielane jest elementarne wsparcie rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form pomocy dostępnych w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, przyszpitalnych grupach wsparcia.

Sprawa jest monitorowana (j.w.). W przypadku złego samopoczucia, uczeń nie może wyjść sam ze szkoły bez poinformowania ustalonych osób. Każdorazowo zgłasza się do wychowawcy lub pedagoga, kontaktuje telefonicznie z rodzicem. W przypadku nieobecności w/w – zgłasza się do dyrektora lub nauczyciela uczącego, pielęgniarki szkolnej. Podobne procedury dotyczą innych uczniów ze zdiagnozowaną chorobą psychiczną. Zawsze mogą też przyjść, odpocząć w pokoju pedagoga (gdy nieobecny- w pokoju pielęgniarki), poczekać tam na rodzica. O każdym pogorszeniu samopoczucia ucznia jest informowany dyrektor szkoły, wychowawca, rodzic.

23. Zagrożenie terroryzmem.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. poz. 904).
2. Uchwała nr 252 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019” (M.P. z 2014 r. poz. 1218).

Tryb postępowania:

Przygotowania do ataku terrorystycznego, zarówno te prowadzone przez grupy/ organizacje terrorystyczne, jak i pojedynczych sprawców, zawsze realizowane są w tajemnicy, a sygnały o grożącym niebezpieczeństwie są zwykle mało dostrzegalne dla otoczenia. Dlatego zawsze warto być czujnym, zwłaszcza w miejscach w których znajduje się duża liczba osób, czyli potencjalnych ofiar terrorystów (np.: instytucje użyteczności publicznej - szkoły, urzędy, przychodnie itp., centra handlowe, miejsca organizacji imprez masowych, czy uroczystości religijnych). W celu uniknięcia niebezpieczeństwa należy bacznie obserwować otoczenie, zwracając szczególną uwagę na nietypowe zachowania osób lub przedmioty/pakunki pozostawione bez nadzoru w miejscach publicznych.

Działania przygotowawcze:

- W szkole osobą odpowiedzialną za zabezpieczenie osób i mienia przed zagrożeniem atakiem terrorystycznym jest dyrektor szkoły;
- Dyrektor szkoły ustala sygnał alarmu na wypadek:
 - a) sytuacji zagrożenia incydentem bombowym;
 - b) sytuacji wtargnięcia na teren szkoły uzbrojonego napastnika/terrorysty.
- Ustalony sygnał alarmu znany jest wszystkim uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły;
- Dyrektor szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa;
- Dyrektor szkoły wraz z osobą odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa tworzy procedurę postępowania w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym i zapoznaje z nią wszystkich członków społeczności szkolnej);

- Dyrektor szkoły wraz z osobą odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa opracowuje plan bezpiecznej ewakuacji i wskazuje, kogo w pierwszej kolejności należy powiadomić o zagrożeniu oraz kto (personalnie) jest odpowiedzialny za powiadomienie odpowiednich służb;
- Dyrektor szkoły co najmniej dwa w razy w semestrze organizuje ćwiczebne alarmy terrorystyczne, po to, aby wyrobić nawyk odpowiedniego zachowania się wszystkich członków społeczności szkolnej w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym;
- Dyrektor szkoły co najmniej raz w semestrze organizuje szkolenie wraz z prezentacją multimedialną dla nauczycieli i pracowników szkoły oraz uczniów i ich rodziców przypominające zasady zachowania w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym;
- Dyrektor szkoły wraz z osobą odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa określa newralgiczne punkty/miejsca w szkole i tworzy procedury zabezpieczenia ważnych dla szkoły dokumentów/danych w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym;
- Osoba odpowiedzialna za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa przeprowadza rutynowe kontrole miejsc, w których można bez zwracania na siebie uwagi podrzucić różne przedmioty (np. szatnia, toalety, sekretariat itp.);
- 1 Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety, piwnice, szatnie itp.) oraz najbliższe otoczenie budynku sprawdzają i przeszukują osoby wskazane przez Dyrektora szkoły i/lub osobę odpowiedzialną za nadzór działań w zakresie bezpieczeństwa.

Ogólne zasady postępowania:

W przypadku zauważenia niepokojących sytuacji, które mogą świadczyć o zagrożeniu (nietypowe zachowania osób nieadekwatne do sytuacji i okoliczności; teczki, paczki, pakunki pozostawione bez opieki; podejrzany wygląd lub zawartość otrzymanej przesyłki; samochody, zwłaszcza dostawcze, pozostawione w nietypowych miejscach) należy: powiadomić dyrektora szkoły/wicedyrektora lub jeśli nie ma takiej możliwości bezpośrednio służby ratownicze, zgłosić ten fakt na numer alarmowy 112, powiadomić Policję, Straż Miejską lub Straż Pożarną.

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń wskazujących na możliwość wystąpienia zagrożenia atakiem terrorystycznym (podłożenia ładunku wybuchowego w pomieszczeniu, otrzymania podejrzanej przesyłki – zdeformowanej, tłustej, z wystającymi kabelkami itp., zauważenia podejrzanego pakunku, podłożenia ładunku wybuchowego w samochodzie) należy bezzwłocznie zgłosić ten fakt na numer alarmowy 112 oraz powiadomić dyrektora szkoły/wicedyrektora.

W przypadku uzyskania nawet niepotwierdzonej informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej, jakim jest szkoła należy natychmiast zadzwonić na numer alarmowy 112 i powiadomić Policję.

Zgłaszając informację o zagrożeniu należy podać następujące dane:

- adres szkoły/miejsca, którego zdarzenie dotyczy;
- swoje imię, nazwisko i numer telefonu;

- okoliczności zdarzenia (możliwie dokładny opis miejsca i podejrzanych osób, przedmiotów i/lub zjawisk, np. pojawiające się nagle u wielu osób podrażnienia oczu i dróg oddechowych, dziwny zapach itp.;

W żadnym wypadku nie należy:

- rozpowszechniać informacji o podejrzeniu/zagrożeniu, aby nie powodować paniki;
- nie próbować obezwładniać podejrzanych osób (należy je dyskretnie obserwować i starać się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących ich wyglądu i zachowania, aby móc te informacje przekazać odpowiednim służbom).

W przypadku stwierdzenia:

- podłożenia ładunku wybuchowego - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem i zadzwonić na numer alarmowy 112 i poinformować Policję;
- otrzymania podejrzanej przesyłki - należy położyć ją na gładkiej powierzchni i oddalić się na odległość minimum 10 m, przesyłki nie wolno ścisnąć ani deformować;
- zauważenia podejrzanego pakunku - nie należy go dotykać, przesuwac ani podnosić;
- podłożenia ładunku wybuchowego w samochodzie - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem.

Zalecane środki ostrożności:

- nie przyjmować od obcych żadnych pakunków;
- nie pozostawiać swoich rzeczy/bagażu bez opieki;
- pamiętać, że każdy przedmiot, z którego wystają przewody, wydobywa się gaz, płyn, zapach, dźwięk, wysypuje się proszek, albo został pozostawiony (co widzieliśmy) przez szybko oddalającą się osobę, wrzucony do pomieszczenia lub pojazdu powinien być uznany za podejrzany;
- podejrzanych pakunków nie wolno dotykać ani tym bardziej przemieszczać;
- w pobliżu podejrzanych pakunków nie używamy telefonów komórkowych, odbiorników fal radiowych i tym podobnych urządzeń, które mogą stać się zapalnikami urządzenia wybuchowego;
- w każdej sytuacji starać się zachować spokój, nie wpadać w panikę i nie wywoływać paniki.

Zasady postępowania w sytuacji zagrożenia incydem bombowym.

Informacji o zagrożeniu incydem bombowym (uzyskanych z jakiegokolwiek źródła) nigdy nie wolno lekceważyć. Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu incydem bombowym bezzwłocznie należy o tym fakcie powiadomić dyrektora/wicedyrektora szkoły lub jeśli nie ma takiej możliwości - bezpośrednio służby ratownicze (numer alarmowy 112).

- Dyrektor szkoły lub inna upoważniona do tego osoba uruchamia ustalony na wypadek ataku bombowego w szkole sygnał alarmowy i powiadamia odpowiednie służby (numer alarmowy 112);
- Po usłyszeniu alarmu lub uzyskaniu informacji o ładunku wybuchowym, jeśli dokładnie wiadomo, gdzie ten ładunek się znajduje, należy jak najszybciej oddalić się ze strefy zagrożonej wybuchem;
- Do czasu przyjazdu Policji lub innych służb ratowniczych dyrektor szkoły i/lub upoważnione do tego osoby starają się w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsca, zachowując elementarne środki ostrożności, tak, aby nie narażać siebie i innych osób;
- W przypadku incydentu bombowego, przy braku konkretnej informacji o miejscu podłożenia bomby, wszyscy pracownicy szkoły powinni sprawdzić swoje miejsca pracy i ich bezpośrednie otoczenie w celu odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia (należy pamiętać, że podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać);
- Dyrektor Szkoły zarządza ewakuację i wskazuje osoby odpowiedzialne za kierowanie akcją ewakuacyjną do czasu przyjazdu Policji lub innych służb ratowniczych;
- Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia wskazanego przez osobę/osoby wyznaczone przez dyrektora szkoły do kierowania akcją ewakuacyjną;
- Niezależnie od uruchomienia ustalonego na wypadek ataku bombowego w szkole sygnału alarmowego, osoby, które uzyskały wiedzę o obecności na terenie szkoły ładunku wybuchowego w miarę możliwości informują o tym fakcie wszystkich (lub jak największą ilość osób) przebywających w pobliżu miejsca zagrożenia, jednocześnie starając się nie wzbudzać paniki;
- Po przybyciu Policji lub innych służb ratowniczych, to funkcjonariusze tych służb przejmują kierowanie akcją ewakuacyjną i/lub ratunkową i należy bezwzględnie wykonywać ich polecenia.

Zasady postępowania w sytuacji wtargnięcia na teren szkoły uzbrojonego napastnika/terrorysty.

Osoba, która zauważy/uzyska informację o obecności na terenie szkoły uzbrojonego napastnika, jeśli ma taką możliwość:

- Uruchamia alarm (rodzaj sygnału alarmu jest znany wszystkim uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły) w miejscu najbliższym miejsca, w którym znajduje się świadek wtargnięcia napastnika,
- Dzwoni na numer alarmowy 112, podając jak najwięcej szczegółów dotyczących zdarzenia;
- Zawiadamia dyrektora szkoły, pracowników sekretariatu lub inny pracowników szkoły, tak, aby nie wzbudzać paniki;

Po usłyszeniu sygnału alarmowego oznajmiającego atak napastnika (strzały, wybijane szyby, krzyki itp.) należy:

- zachować absolutną ciszę,
- nie próbować uciekać ani walczyć,

- pozostać w pomieszczeniu, w którym dotarła do nas informacja (alarm) o ataku,
- zamknąć drzwi wejściowe do pomieszczenia od wewnątrz i je zabarykadować (szafkami, stołami, krzesłami itp.),
- odsunąć się od drzwi i okien, tak aby nie pozostawać na linii ewentualnego strzału,
- położyć się na podłodze i czekać na przyjazd Policji,
- Po przybyciu Policji lub innych służb ratowniczych, to funkcjonariusze tych służb przejmują kierowanie akcją ewakuacyjną i/lub ratunkową i należy bezwzględnie wykonywać ich polecenia.

Zasady postępowania w sytuacji zakładniczej/zachowania się wobec terrorysty (napastnika).

- Nie uciekać!
- Nie stawiać oporu!
- Nie walczyć!
- Jeśli to możliwe, starać się unikać dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystą.
- Nie odwracać się tyłem do terrorysty.
- Wykonywać polecenia terrorysty, nie dyskutować, przemyśleć swoje odpowiedzi.
- Starać się nie zwracać na siebie uwagi (nie zadawać terrorysty zbyt wielu pytań, nie obrażać, nie prowokować itp.).
- Zachować spokój.
- Zawsze pytać o pozwolenie, np. na pójście do toalety, wstanie, otworzenie torby, zażycie leków itp.).
- Spełniać żądania terrorystów (np. oddać przedmioty osobiste, dokumenty itp.).
- Jeśli to możliwe usunąć/wyrzucić niepostrzeżenie oznaki zajmowanej pozycji zawodowej (np. identyfikatory), które mogłyby powodować agresję terrorysty.
- Pamiętać, że wśród zakładników może znajdować się współpracownik terrorysty.
- Staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących napastników/porywaczy, terrorystów i otoczenia.

Zasady postępowania w trakcie operacji antyterrorystycznej.

- Nie uciekać z miejsca zdarzenia, nie wykonywać gwałtownych ruchów, żeby nie zostać uznany za terrorystę.
- Położyć się na podłodze, znaleźć najbliższą osłonę (krzesło, biurko, szafa itp.), trzymać ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
- Nie próbować pomagać, nie atakować terrorystów.

- Słuchać poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddać się jej działaniu nawet jeśli będzie gwałtowne.
- Nie zadawać pytań, nie dyskutować.
- Nie wolno trzeć oczu w przypadku użycia przez Policję granatów łzawiących.
- Po wydaniu polecenia wyjścia – jak najszybciej opuścić pomieszczenie, nie zatrzymywać się (np. w celu zabrania rzeczy osobistych).
- Odpowiadać na wszystkie pytania funkcjonariuszy, które mają potwierdzić naszą tożsamość i wykluczyć nas z grona podejrzanych (terrorystów, współpracowników terrorystów).
- Starać się zachować spokój, nie panikować w czasie akcji antyterrorystycznej.
- Pamiętać, że wszystkie czynności prowadzone przez grupę antyterrorystyczną, podejmowane są dla naszego bezpieczeństwa.

Więcej informacji na temat zasad bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia atakami terrorystycznymi dostępne jest na stronie: www.antyterroryzm.gov.pl

24. Strategie- działania szkoły na wypadek próby samobójczej ucznia

STRATEGIE PROFILAKTYCZNE –zapobiegające samobójstwom i wykrywające zagrożenia:

Omówienie problematyki na Posiedzeniach Rad Pedagogicznych.

- zapoznanie członków Rady Pedagogicznej z problematyką:
 - a) czynniki świadczące o tym, że uczeń może podjąć próbę samobójczą;
 - b) rozpoznawanie ucznia w złym stanie emocjonalnym.
- zapoznanie członków Rady Pedagogicznej z:
 - a) propozycją strategii w nawiązaniu i z dołączeniem do szkolnego programu;
 - b) zasadami interwencji, procedurami postępowania, gdy występują u ucznia sygnały ostrzegawcze, bezpośrednio przed lub po próbie samobójczej.
- zgromadzenie materiałów informacyjnych, dotyczących zagrożeń samobójstwem oraz Telefonów Zaufania, Ośrodków Interwencji Kryzysowej;
- umieszczenie adresów i telefonów na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej szkoły (w zakładce pedagoga);
- przekazanie ich uczniom, będącym pod opieką specjalistyczną z powodu problemów emocjonalno- psychicznych;
- Spotkanie konsultacyjno- edukacyjne Szkolnego Zespołu Wychowawczego.

- Udzielanie wsparcia i kierowanie do specjalistów uczniów z zaburzeniami emocjonalno-psychicznymi – stałe monitorowanie ich sytuacji zdrowotnej, szkolnej. Uczeń w/w zaburzeniami może zawsze zadzwonić do swojego psychologa, pedagoga lub na anonimowy telefon zaufania. Jeśli źle się czuje w szkole, nie wychodzi do domu bez poinformowania o swoim samopoczuciu wychowawcy, pedagoga, wicedyrektora;
- Przeprowadzanie cyklicznie badań np. ankietą w celu sprawdzenia czy uczniowie doświadczają przemocy;
- Zachęcanie uczniów z w/w zaburzeniami do rozwijania swoich zdolności, pasji, zainteresowań, włączanie w różne formy twórczości, aby wzmacniać ich poczucie własnej wartości, pomagać porządkować emocje;
- Uczestniczenie licealistów w zajęciach, warsztatach, treningach służących wyrażaniu emocji, trenowaniu umiejętności społecznych, integrowaniu;
- Udział członków Rady Pedagogicznej w szkoleniach organizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, np. dotyczących potrzeb, depresji młodzieżowych;
- Stała współpraca na linii wychowawca-nauczyciele uczący w Jego klasie – rodzice – pedagog – dyrekcja - rozmowy, konsultacje spostrzeżeń, poradnictwo.

Poruszanie na godzinach wychowawczych tematów, dotyczących:

- czynników wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie psychiczne;
- form pomocy i ich skutków;
- sygnałów ostrzegawczych świadczących o tym, że kolega czy koleżanka jest w złym stanie emocjonalnym, może popełnić samobójstwo;
- sposobów postępowania w takich sytuacjach oraz osób i miejsc uzyskania pomocy.

STRATEGIE INTERWENCYJNE:

Gdy są niepokojące sygnały ostrzegawcze:

- Wychowawca dzieli się swoimi spostrzeżeniami z psychologiem szkolnym;
- Psycholog rozmawia z uczniem, rodzicami. Zbiera wywiad – czy uczeń jest pod opieką jakiegoś specjalisty, jeśli tak – rekomenduje jak najszybszy kontakt ze specjalistą, jeśli nie- rekomenduje podjęcie pracy oraz konsultację z lekarzem psychiatrą, informuje o telefonach interwencyjnych;
- Niezależnie od faktu bycia objętym opieką poza szkołą – uczeń może dodatkowo korzystać ze wsparcia psychologa w szkole;
- Psycholog informuje wychowawcę oraz dyrekcję o problemie i ustaleniach.

Przebieg działań pomocowych: skierowanie do psychologa na terapię indywidualną/rodzinną, skierowanie do psychiatry – konsultacje, leczenie szpitalne, ambulatoryjne, leki, ew. socjoterapia.

Pedagog razem z wychowawcą monitorują:

- stan zdrowia ucznia do końca pobytu w szkole – rozmowy z uczniem, rodzicami, psychologiem;
- sytuację szkolną ucznia – relacje w klasie, oceny, frekwencja, rozmowy z nauczycielami.

GDY UCZEŃ JEST BEZPOŚREDNIO PRZED PRÓBĄ SAMOBÓJCZĄ

Uczeń chce, np. skoczyć z wysokości:

- jeden nauczyciel powiadamia natychmiast Policję i Pogotowie. Policja koordynuje dalsze działania (np. wzywa Straż Pożarną, negocjatora);
- drugi nauczyciel stara się w tym czasie nawiązać rozmowę z uczniem. Przedstawia się i dobrze byłoby, gdyby dowiedział się, jak uczeń się nazywa i z której jest klasy. Nauczyciel wydłuża maksymalnie, spokojnie dialog z uczniem, aby policja, pogotowie zdążyło przyjechać. Pyta, czy uczeń chciałby z kimś porozmawiać, może do kogoś zadzwonić. Mówi, że nie ma sytuacji bez wyjścia, że są osoby, które mogą mu pomóc, którym na nim zależy, że jest kimś ważnym;
- jeśli wiadomo, kim jest uczeń – nauczyciel, który wezwał Policję, Pogotowie, dzwoni do szkoły, informując dyrekcję, wychowawcę o zdarzeniu, psychologa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dyrekcja z wychowawcą powiadamiają rodziców, drugi nauczyciel cały czas rozmawia z uczniem;
- jeśli nauczyciel jest jeden, wzywa Policję, Pogotowie i rozmawia z uczniem. W miarę możliwości powiadamia rodziców i dyrekcję.

Uczeń jest zamknięty w pokoju, sali lekcyjnej z ostrym narzędziem, tabletkami w celu popełnienia samobójstwa:

- procedury j. w. oraz w międzyczasie- podejmowanie prób wejścia do niego, przygotowanie apteczki pierwszej pomocy.
- Gdy zdążył połączyć tabletki a pogotowie nie przyjechało, natychmiast powodujemy u niego wymioty.
- Jeśli się okaleczył – opatrujemy ranę.

GDY UCZEŃ JEST BEZPOŚREDNIO PO PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ:

- Nie pozostawiamy ucznia w kryzysie samego;
- Przechodzimy z nim w spokojne, odosobnione miejsce;

Z uczniem rozmawiamy, pamiętając, że:

- Nie należy blokować tematu śmierci i samobójstw;
- Nie wolno zaprzeczać temu, co mówi uczeń, etykietować go, osądzać (np. że zrobił to na pokaz, że chce tylko zwrócić na siebie uwagę, że są w życiu gorsze problemy);

- Każda próba samobójcza ma swoje przyczyny. Nawet jeśli są niezrozumiałe dla osoby trzeciej, to w głowie osoby, która targnęła się na swoje życie, było to w danej chwili jedyne możliwe wyjście z sytuacji;
- Informujemy ucznia, że w zaistniałych okolicznościach mamy obowiązek wezwać służby ratunkowe oraz rodziców. Rozmowy odbywają się przy uczniu.

Zbieramy informacje o okolicznościach zdarzenia:

- Wzywamy pogotowie oraz rodziców;
- Lekarz ocenia ryzyko dalszego zagrożenia (czy uczeń idzie na obserwację, leczenie czy ambulatoryjnie do psychiatrii);
- O zajściu informuje się wychowawcę oraz dyrekcję szkoły.

Z uczniem i jego rodzicami decydujemy o tym, czy o zajściu poinformować kolegów z klasy i nauczycieli. Jeśli takie jest życzenie ucznia i rodziców, przygotowujemy ich na to, jak się zachować po jego powrocie do szkoły. Pedagog wraz z psychologiem przeprowadza rozmowę wspierającą klasę wraz z przepracowaniem emocji związanych ze zdarzeniem. Pedagog i psycholog rozmawiają indywidualnie z najbliższymi kolegami, koleżankami samobójcy oraz z innymi uczniami, o których wiadomo, że mają problemy emocjonalno-psychiczne (wsparcie psychiczne).

Dyrektor szkoły powiadamia Kuratorium Oświaty oraz Wydział Edukacji w Starostwie Powiatowym o próbie samobójczej ucznia bez względu na to, gdzie uczeń jej dokonał.

GDY UCZEŃ WRACA DO SZKOŁY PO POWZIĘTEJ PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ I POBYCIE W SZPITALU Z POWODU STWIERDZONYCH ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH:

Warunkiem powrotu do szkoły i internatu ucznia po powziętej próbie samobójczej i pobycie w szpitalu w związku z zaburzeniami psychiczno- emocjonalnymi jest dostarczenie dyrektorowi szkoły i kierownikowi internatu informacji od lekarza psychiatrii, że uczeń może, od kiedy i w jakiej formie kontynuować naukę:

- a) Jeśli na terenie szkoły w grupie klasowej, konieczna jest informacja od lekarza psychiatrii o braku przeciwwskazań do uczenia się w tej formie;
 - b) Jeśli w innej formie (np. nauczanie indywidualne w domu), konieczna jest taka informacja od lekarza psychiatrii.
- Wychowawca (współpracując także z psychologiem i pedagogiem szkolnym) otacza opieką ucznia poprzez udzielanie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami, dostosowań na lekcjach (np. nieodpowiadanie ustnie przez pewien czas) czy w zakresie wyrównania braków (np. zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze);
 - Uczeń po powrocie ze szpitala po próbie samobójczej jest pod opieką specjalistów, dopóki jest taka potrzeba w zakresie jego zdrowia, życia (informacja od lekarza psychiatrii, psychologa, że leczenie, terapia nie są już potrzebne) – niezależnie od faktu korzystania z pomocy na zewnątrz, uczeń może otrzymać wsparcie również w szkole;

- Szkoła może poinformować rodziców ucznia o miejscach, w których jest możliwe skorzystanie z pomocy specjalistów (psychologa, psychiatry);
- W przypadku zaistnienia przesłanek, mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia, rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i internatu i udać się z nim do odpowiedniego specjalisty;
- Przy każdej kolejnej interwencji związanej z zagrożeniem życia dziecka szkoła i internat wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce i zamieszkania w internacie;
- W trakcie pobytu w internacie wychowanek, któremu zlecono leki od lekarza psychiatry przyjmuje je w obecności wychowawcy.

STRATEGIE POKRYZYSOWE:

- Spotkanie, ustalenia Szkolnego Zespołu Interwencji Kryzysowej, podjęcie działań.
- Zmobilizowanie rodziców, by udzielili wsparcia dziecku.
- Diagnozowanie ryzyka ponowienia próby samobójczej. Wychowawca monitoruje sytuację ucznia razem z pedagogiem. Często obniżenie napięcia to nie poprawa, ale zbieranie sił na następną próbę.
- Jeśli jest taka potrzeba, dyrektor szkoły udziela informacji prasie (tylko pewnych i sprawdzonych), gwarantującą ochronę interesów ucznia i rodziny.

ZADANIA

WYCHOWAWCY:

- Poruszanie na godzinach wychowawczych tematów, dotyczących czynników wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie, form, osób, instytucji pomocowych w zakresie różnych problemów, podanie kontaktów.
- Uważna, wnikliwa obserwacja wychowanków pod kątem niepokojących sygnałów – rozmowy indywidualne z U, R, N, pedagogiem, dyrekcją – konsultacje, poradnictwo.
- Stała współpraca z rodzicami i pedagogiem w przypadku uczniów będących pod opieką psychologów, psychiatrów.
- Przeprowadzenie anonimowych ankiet na temat relacji w klasie, poczucia bezpieczeństwa, przemocy oraz działań pomocowych, zajęć, gdy są problemy.
- Włączanie uczniów z grupy ryzyka w różne formy aktywności, twórczości, sugerowanie korzystania z pomocowych zajęć indywidualnych i grupowych.
- Udział w szkoleniach.

- Organizowanie wraz z pedagogiem i psychologiem spotkań z klasą po próbie popełnienia samobójstwa przez ucznia.
- Stałe monitorowanie samopoczucia i sytuacji szkolnej w/w ucznia, stały kontakt z rodziną, psychologiem, pedagogiem.
- Diagnozowanie ryzyka ponowienia próby.
- W sytuacji interwencji – postępowanie według procedur jw.

PSYCHOLOGA:

- Udział w spotkaniu konsultacyjno-edukacyjnym Szkolnego Zespołu ds. wychowawczych;
- Pozostawanie w kontakcie z uczniami i rodzicami, którzy są pod opieką specjalistów, zapewnienie ich o możliwości uzyskania wsparcia również w szkole;
- Pomoc wychowawcom w przeprowadzeniu potrzebnych zajęć w klasach;
- Realizacja odpowiednich punktów strategii profilaktycznej i interwencyjnej;
- Informowanie dyrekcji na bieżąco o sytuacji zdrowotnej, szkolnej uczniów z tzw. Grupy ryzyka.

PEDAGOGA:

- Udział w spotkaniu konsultacyjno-edukacyjnym Szkolnego Zespołu ds. wychowawczych;
- Pomoc wychowawcom w przeprowadzeniu potrzebnych zajęć w klasach;
- Realizacja odpowiednich punktów strategii profilaktycznej i interwencyjnej;
- Informowanie dyrekcji na bieżąco o sytuacji zdrowotnej, szkolnej uczniów z tzw. Grupy ryzyka.

DYREKCJI:

- Zorganizowanie spotkania Szkolnego Zespołu ds. wychowawczych;
- Zorganizowanie posiedzeń rady pedagogicznej z uwzględnieniem problematyki samobójstw wśród młodzieży oraz powołanie Szkolnego Zespołu Interwencji Kryzysowej.
- Konsultacje indywidualne z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem w sprawie uczniów z grupy ryzyka.
- Powiadomienie rodziców (ew. wychowawców), gdy jest informacja, że uczeń chce lub dopuścił się próby samobójczej.
- Powiadomienie Mazowieckiego Kuratorium Oświaty oraz Wydziału Edukacji w Starostwie Powiatowym, gdy uczeń popełnił próbą samobójczą.
- Zorganizowanie spotkania i podjęcie działań Szkolnego Zespołu Interwencji Kryzysowej, dotyczących ucznia po próbie samobójczej i jego klasy. Kontakt z prasą, jeśli konieczne.

Osoby i instytucje, do których można zgłosić się po wsparcie w sytuacjach wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowawczej

Lista osób, instytucji pomocowych (adresy, telefony) oraz wszystko o pomocy psychologiczno-pedagogicznej, itp.) znajdują się także w zakładce „Pedagog” na stronie szkoły.

Osoby udzielające pomocy psychologiczno- pedagogicznej na terenie szkoły:

- Dyrekcja szkoły
- Kierownik Internatu
- Psycholog szkolny
- Pedagog szkolny
- Pedagog specjalny
- Wychowawcy klas
- Wychowawcy internatu
- Nauczyciele

Kontakt do szkoły:

- tel. 29 742 46 22
- e-mail: szkola@1lowyszkow.pl

Instytucje pomocowe:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wyszkanie - budynek internatu
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Lekarze rodzinni
- Policja i dzielnicowi
- Gminny Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki - Biblioteka Miejska

Na terenie szkoły znajduje się anonimowa skrzynka na sygnały, dotyczące bezpieczeństwa i zagrożeń-korytarz na dolnej kondygnacji, przy wejściu A. O niepokojących sygnałach z zakresu bezpieczeństwa w szkole należy informować wychowawców, nauczycieli, dyrektora szkoły, wykorzystując także komunikator przez e-dziennik lub osobiście.

Kontakty i adresy, w których można szukać pomocy w sytuacjach trudnych/ kryzysowych.

NIEBEZPIECZNE SYTUACJE

Numer 112 to numer alarmowy, pod który możesz zadzwonić, gdy znajdziesz się w niebezpiecznej sytuacji. Zadzwoń pod ten numer, jeśli uważasz, że potrzebna jest interwencja policji, straży pożarnej lub pogotowia.

<http://www.112.gov.pl/>

OFIARY I ŚWIADKOWIE PRZEMOCY

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę uruchomiła bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży. Jeżeli czujesz się krzywdzony i potrzebujesz pomocy – możesz zadzwonić pod numer 116 111. Specjaliści porozmawiają z Tobą o każdym problemie, z którym nie potrafisz sobie poradzić i udzielą Ci pomocy. Telefon działa codziennie w godzinach 12:00 – 22:00*. Pytania możesz też zadawać przez stronę internetową: www.116111.pl

<http://fdds.pl/>

Niebieska Linia to Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, które przeciwdziała przemocy, dostarcza specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej oraz prowadzi ośrodek dla osób dotkniętych przemocą. Jeśli czujesz, że zostałeś pokrzywdzony i nie wiesz, gdzie masz szukać pomocy, skontaktuj się z Pogotowiem przez e-mail: pogotowie@niebieskalinia.pl lub skorzystaj z całodobowego Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie: 800 120 002. <http://www.niebieskalinia.pl/>

ZAGROŻENIA I ZGŁOSZENIA NIELEGALNYCH TREŚCI W INTERNECIE

Dyżurnet.pl to punkt kontaktowy, w którym możesz zgłaszać informacje o wszystkich nielegalnych i niepokojących Cię treściach znalezionych w Internecie. Jeśli specjaliści z dyżurnet.pl uznają, że znalezione przez Ciebie treści są nielegalne – poinformują o tym policję lub prokuraturę. Twoje zgłoszenie może być anonimowe, to znaczy, że nikt nie dowie się o tym, że to Ty zgłosiłeś nielegalne treści. Nielegalne treści zgłoś za pomocą formularza internetowego: <https://dyzurnet.pl/formularz.html>.

Możesz także napisać maila na adres: dyzurnet@dyzurnet.pl lub zadzwonić pod całodobowy numer telefonu: 801 615 005.

Telefon 800 100 100 oferuje wsparcie i informacje rodzicom i nauczycielom, których dzieci i podopieczni są narażeni na kłopoty związane m.in. z przemocą on-line, seksualną, w szkole, z uzależnieniami czy też w związku z korzystaniem z nowych technologii, np. telefonów komórkowych. Pomoc jest bezpłatna i anonimowa. Skontaktować można się również przez formularz <http://800100100.pl/napisz> lub pisząc e-mail na pomoc@800100100.pl, <http://800100100.pl/>

NARKOTYKI, UZALEŻNIENIA

MONAR jest stowarzyszeniem, które niesie pomoc osobom uzależnionym od narkotyków, zakażonym wirusem HIV czy bezdomnym. Jeśli Ty lub osoba z Twojego otoczenia ma podobny problem, skontaktuj się ze stowarzyszeniem pisząc na adres pomoc@monar.org

<http://www.monar.org/pl/>

Ogólnopolski Telefon Zaufania dla osób z problemem narkotykowym, to numer, pod którym uzyskasz pomoc oraz wsparcie, jeśli Twój problem (lub osoby z Twojego otoczenia) związany jest z narkotykami i uzależnieniem od narkotyków – zadzwoń pod 801 199 990. Telefon jest czynny codziennie od 16:00 do 21:00 (z wyjątkiem świąt państwowych) <http://www.kbpn.gov.pl/portal?id=111047>

Telefon zaufania 801 889 880 - Przy Instytucie Psychologii Zdrowia PTP działa pierwszy w Polsce telefon zaufania dla osób cierpiących z powodu uzależnień behawioralnych, tj. uzależnienia od hazardu, internetu, zakupów czy jedzenia. Numer czynny codziennie, także w niedziele, od 17.00 do 22.00.

Stowarzyszenie KARAN udziela informacji, pomocy oraz wsparcia osobom uzależnionym od narkotyków. Jeśli potrzebujesz takiej pomocy, zadzwoń pod nr 800 120 289 od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00-17:00 <http://karan.pl/index/?id=7bcdf75ad237b8e02e301f4091fb6bc8>

POMOC OGÓLNA

Komitet Ochrony Praw Dziecka udziela wszechstronnej pomocy i pomaga skontaktować się z różnymi specjalistami. Skorzystaj z formularza zamieszczonego na stronie: <http://kopd.pl/kontakt/ekspert-on-line/>